

mama

JAARVERSLAG 2011

INHOUD

Introductie	3.
Jaarkalender	6.
Activiteiten	7.
Talentontwikkeling	19.
Communicatie	22.
Samenvatting pers(bereik)	25.
Prestaties en publieksbereik	27.
Organisatie en bedrijfsvoering	31.
Huisvesting	33.
Financieel resultaat	34.
Algemene gegevens	36.
Dank	37.

INTRODUCTIE

Dit is het jaarverslag 2011 van MAMA, een initiatief van Stichting Public Art Squad. Het bestaat uit het verslag van de activiteiten 2011 en een uitwerking van de bedrijfsmatige en organisatorische koers, het financiële resultaat en een overzicht van de gerealiseerde prestaties.

MAMA koos voor haar programma 2011 voor een scherpe positionering te midden van collega-instellingen in Rotterdam en daarbuiten, voor nieuwe ontwikkelingen binnen de kunst, voor jong, streetwise, "internet aware", voor talent en talentontwikkeling.

2011 is het derde jaar binnen de periode van Seizing Glocal, het meerjarenbeleidsplan 2009–2012 van Showroom MAMA dat richtinggevend is voor de koers van MAMA tot en met 2012. In dit beleidsplan stelt MAMA zich de opdracht te investeren in kwaliteit, met scherp in het programma in relatie tot de actualiteit; en een intensivering van het contact met het publiek.

MAMA ontwikkelde in 2011 een scherp en zichtbaar activiteitenprogramma, langs de inhoudelijke lijnen die geschetst worden in Seizing Glocal: *Black Strata, Culture of Darkness, How Cute* en *Trashines*. Door een aantal thematische ijkpunten te hanteren, wordt het binnen de programmering mogelijk om meerdere "hypothesen" te onderzoeken, in diverse presentatievormen en op verschillende locaties. Tegelijkertijd geeft het programma 2011 ook al een inhoudelijke voorbode op de koers die wij in de toekomst willen volgen.

MAMA's oriëntatie is "glocal": het programma heeft een internationaal georiënteerde invulling geënt op de Rotterdamse en Nederlandse situatie. Alle projecten 2011 kwamen tot stand met een mix van Nederlandse en internationale kunstenaars. Indien mogelijk betrekken wij de kunstenaars in onze publieksactiviteiten en educatieprojecten, door hen gastlessen, workshops en lezingen te laten geven.

Wij werkten binnen onze programma 2011 intensief samen met kunstenaars en grote en kleine maar ook organisaties buiten de kunstsector, bijvoorbeeld Eastpak en woningbouwvereniging Vestia, en het onderwijs (VO, MBO, HBO en universitair).

MAMA deelt waar zich kansen voordoen haar (internationale) netwerk. Dit kan in de vorm van coproducties of co-creatie en samenwerkingen in de Rookie(MA) talentontwikkelingstrajecten. Internationale samenwerkingspartners in 2011 waren Leto Galeria, Warschau, Kunstverein Hamburg, en HLP Brussel.

De kern van samenwerkingen is deels pragmatisch, het delen van faciliteiten en middelen, maar vooral het bij elkaar brengen van verschillende soorten kennis: ervaringskennis, wetenschappelijke kennis, professionele kennis en ondernemingskennis.

MAMA participeerde in 2011 actief in het cultuuraanbod en de levendigheid van het lokale cultuurklimaat. De showroom speelt daarin een belangrijke rol. Daarnaast participeerde MAMA in (straat) events en producties van en bij collega-instellingen en festivals zoals Museumnacht, de Popronde, De Derde Dinsdag, De Wereld van Witte de With, IFFR, Cross_lab events enzovoort.

Wij openden 2011 met een bijzondere solo van Abner Preis, *The Adventures of the Great Abnerio*. 2011 werd ook afgesloten met een solo, van de jonge internetkunstenaar Brad Troemel, *The Social Life of Things*.

Daartussen presenteerden wij vier internationale groepstentoonstellingen: *Sweatboxing I en II, Land Art For a New Generation*, en *You All Fell For My Act*.

Het programma kende veel satellietprojecten en samenwerkingen bij en met bij collega-instellingen.

In het kader van *The Adventures of the Great Abnerio* produceerde MAMA i.s.m. het IFFR een groot participatieproject met als resultaat de film *The Great Abnerio's Circus*. Tijdens *The Great Abnerio and Friends Tour* kwam de figuur Abnerio tot leven en ging op tournee langs collega kunstinstellingen in Nederland. Op deze manier bereikte *The Adventures of The Great Abnerio* een breed en deels ook nieuw publiek. Het publiek participeerde in de producties en MAMA kwam op plekken waar ze niet eerder was.

Sweatboxing I en *II* concentreerde zich op een groep kunstenaars met een manische tekenpraktijk, grenzend aan verwante disciplines als strips en animaties. Naast de groepstentoonstelling bestond *Sweatboxing* uit twee speciale projecten van Gerben Meinders en Mariusz Tarkawian. Een tweede versie van *Sweatboxing* presenteerden wij in Leto Galeria in Warschau, Polen.

Het bijzondere in de zomer van 2011 uitgevoerde *Land Art For a New Generation* was transdisciplinair van opzet. Centraal stonden vragen over de uitputting van natuurlijke bronnen en de menselijke maat. De parallel met het internet en nieuwe media komt daarbij naar de voorgrond. Tijdens de tentoonstelling lanceerde MAMA haar eerste online residency, ontwikkeld i.s.m. de Kunstverein Hamburg, van kunstenaar Aram Bartholl. I.s.m. test-lab van V2_ verzorgde Bartholl op onze uitnodiging een masterclass.

In september opent MAMA het nieuwe culturele seizoen met de tentoonstelling *You All Fell For My Act* van de tweede lichting Rookies MA, deelnemers aan MAMA's talentontwikkelingstraject voor jonge kunstprofessionals. De Rookies MA tekenden ook voor het performance weekend *Wes & MAMA's Quartet of Queer Experiences* tijdens het festival De Wereld van Witte de With.

MAMA's laatste tentoonstelling van 2011 bestond uit een serie evenementen, websites en objecten die bij elkaar werden gebracht door de jonge Amerikaanse kunstenaar Brad Troemel (USA, 1988). Het centrale thema van de tentoonstelling was hoe informatie en objecten worden verspreid binnen netwerken van personen op internet en in real life. In samenwerking met de SKVR en op locatie WORM werd een groot educatief project ontwikkeld rond Brads werk.

Een deel van de inspanningen vond in 2011 achter de schermen plaats. Er werd gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe website die in november 2011 werd gelanceerd. MAMA investeerde in haar (inter)nationale netwerk, door de tour van *The Great Abnerio* en de samenwerkingen in het programma met de Kunstverein Hamburg, HLP Brussel en LETO Galeria. Deze samenwerkingen worden in de toekomst bestendig in nieuwe samenwerkingsprojecten.

Er is in 2011 in nauwe samenwerking met Mothership gewerkt aan de realisering (te verwachten in 2012) van het winnende ontwerp van de *Reclaiming the Street* wedstrijd (uit het programma 2010). Dit zou een prachtige link naar de stad en haar bewoners kunnen leggen. Ook verscheen in samenwerking met post-editions de publicatie *Reclaiming the Street*.

Een grote sprong maakte MAMA in 2011 op het gebied van talentontwikkeling. MAMA is en blijft een van de weinige instellingen (in Nederland) op het gebied van professionele beeldende kunst die jongeren vanaf 15-16 jaar binnen de organisatie ruimte geeft om te leren en oefenen in de praktijk. Dit beleid is geformaliseerd in de speciale leer-werk en talentontwikkelingstrajecten MAMA Rookies en (voor Rookies met professionele ambities in functies achter de schermen van de kunstwereld) Rookies MA. Kansen geven aan jonge mensen voor en achter de schermen, moet hand in hand gaan met het toonaangevende karakter van de activiteiten en scherpte in het programma.

MAMA vindt een intensief contact met het publiek belangrijk en voedend en streeft naar een breed publieksbereik. De presentatievorm van de projecten speelt daarin een belangrijke rol, evenals de locatie van de presentaties. Met presentaties in de Showroom bereiken wij een ander publiek dan in de buitenruimte of bij collega-instellingen. In 2011 zijn naast de tentoonstellingen vele masterclasses, workshops, filmavonden, enzovoort, georganiseerd, verschillend ook in duur en bereik en gericht op steeds een iets andere doelgroep.

Ook in kwantitatieve zin was het programma van 2011 een sterk jaar; er zijn veel en ook veelsoortige projecten gerealiseerd, met een groot publieksbereik en veel (pers)aandacht. Het grote aantal producties en prestaties komt uiteraard mede op conto van onze grote groep bij MAMA aan MAMA verbonden deelnemers aan de talentontwikkelingstrajecten. In 2011 zijn in totaal 17 producties gerealiseerd. Zes producties hiervan betreffen tentoonstellingen, vijf in de Showroom, één in Warschau. De overige producties zijn kleinschalige presentaties, online projecten, masterclasses, lezingen, educatieve projecten, participatieprojecten,

en talentontwikkelingstrajecten. Niet alleen het aantal producties was boven verwachting, dit geldt ook voor het publieksbereik. In totaal kwamen in 2011 ruim 20.000 mensen direct in aanraking met het programma, ruim boven onze norm van 16.000.

Door consequent ook aansluiting te zoeken met andere partijen en events, zoals het festival De Wereld van Witte de With, het nieuwe De Derde Dinsdag, de Popronde, Museumnacht, maar ook de samenwerkingen met initiatieven zoals De Kapsalon/RAAF op Zuid, MeshPrintClub, het HipHopHuis enzovoort, bereikten wij in 2011 ook weer nieuw publiek, breder en gevarieerder dan het vaste MAMA publiek. We hopen deze aanpak ook in de toekomst te bestendigen en uit te breiden.

Het volle programma van 2011 tekent de dadendrang van het team. De continuïteit met betrekking tot de bedrijfsvoering ligt hieraan mede ten grondslag en is grotendeels toe te schrijven aan de opname in de Basisinfrastructuur van het Ministerie van OCW voor de periode 2009-2012.

Met betrekking tot haar financiële resultaat kunnen wij mede delen dat MAMA - na bestemming van de reserves - 2011 afsluit met een negatief saldo ad. afgerond 4.500, dat wordt onttrokken uit de algemene reserve. Dit tekort was gecalculeerd in de werkbegroting van 2011. De systematiek en het ritme van het over meerdere jaren programmeren brengt met zich mee dat niet elk jaar exact even duur is of dezelfde eigen inkomsten en overige bijdragen behelst. Het ruime exploitatiesaldo van 2010 werd aldus deels ingezet in het programma 2011.

Aanvullende fondsenwerving verliep in 2011 naar behoren. *Reclaiming the Street* 2011-2012 wordt ondersteund door Stichting Doen. Ook zijn bijdragen in de kosten ontvangen van het IFFR, het Goethe Instituut, de SKVR, Stichting De Loodsen, Stichting Bevordering van Volkskracht en VF(J) Nederland BV (Eastpak).

Wij danken iedereen die heeft bijgedragen – in welke rol dan ook – aan MAMA 2011.

Tot ziens in MAMA.

JAARKALENDER 2011

The Adventures of the Great Abnerio
Tentoonstelling 21 januari – 13 maart

The Great Abnerio Circus
Participatieproject 28 januari – 5 februari
Première film 5 februari (IFFR)

Dogs of Shame
Museumnacht 5 maart

The Great Abnerio and Friends Tour
Event 1, 2, 3, 5, 6 en 9 maart

Raamproject VI
13 – 31 maart

Sweatboxing
Tentoonstelling 2 april – 29 mei

Sweatboxing – De Extra Scènes
Event 1 mei

Raamproject VII
30 mei – 16 juni

Field Recording
Productie 9 juni

Land Art For a New Generation
Tentoonstelling 18 juni – 7 augustus

Online Residency
Vanaf 17 juni
www.onlineresidency.com

Workshop Aram Bartholl
29 juni

Talent Talk
Event 1 juli

Raamproject VIII
8 – 24 augustus

Hidden Routes
Pleinbioscoop 26 augustus – 6 september

You All Fell For My Act
Tentoonstelling 27 augustus – 16 oktober

Talent Talk
Event 2 september

Wes & MAMA's Quartet of Queer Experiences
Wereld van Witte de With 9 – 11 september

MAMA presents Eastpak Happy New Year Party
Event 9 september

Popronde
Event 16 september

Sweatboxing II
Tentoonstelling 27 september – 12 november

De Dag van de Dialoog
Event 7 oktober

Booklaunch Reclaiming the Street
Event 13 oktober

Raamproject IX
18 oktober – 4 november

Debat Brad Troemel
Event 1 november

Lezing Brad Troemel
Event 3 november

The Social Life of Things/Souvenir
Tentoonstelling 5 november – 23 december

Cultuurtraject
Educatieproject 7 november – 16 december

Dialoog Harmen de Hoop en Jeroen Jongeleen
Event 15 november

MAMA meets Emory Douglas at RAAF
Event 16 december

Raamproject X
24 december – 11 januari

ACTIVITEITEN

The Adventures of the Great Abnerio

Tentoonstelling 21 januari – 13 maart

Kunstenaar: Abner Preis

Thema: How Cute / Culture of Darkness

Curator: Gerben Willers

Aantal bezoekers: 1340

Abner Preis (USA) vertelt simpele verhalen met een positieve, kinderlijke, verhaallijn. Abner bouwt decors en betreft zijn publiek in zijn verhalen door een saamhorigheidsgevoel te creëren. Voor *The Adventures of the Great Abnerio* maakte Preis een "interactive story experience based on friendship, fantasy, magic and – most importantly – storytelling."

In de veelbesproken, gewaardeerde en bekritiseerde tentoonstelling *The Adventures of the Great Abnerio* van Abner Preis traden de bezoekers van MAMA een wonderlijke wereld binnen geconcentreerd rond het fictieve personage The Great Abnerio. The Great Abnerio was de 'sterke man' in zijn eigen rondreizende show waarin hij verhaal deed van zijn avonturen als superheld, over zijn vrienden en de magie die hij tijdens zijn reizen heeft geleerd. In de tentoonstelling was een magisch theater te zien, tekeningen, sculpturen en een ark met 'squiglies' aan boord. Het centrale werk in de tentoonstelling was een grote draaimolen waarin de bezoekers naar verhalen over en van The Great Abnerio konden luisteren. Het publiek werd uitgenodigd om in de huid van The Great Abnerio te kruipen. Iedereen die de tentoonstelling bezocht kreeg een snor, net zo'n mooie als die van The Great Abnerio zelf.

Bij de tentoonstelling werden twee speciale edities uitgebracht, te koop in MAMA's (online) shop: 'The Great Abnerio and Friends Tour' poster en t-shirt, gesignd door Abner Preis.

The Great Abnerio Circus

Publieksparticipatie en filmvoorstelling

28 januari – 5 februari

Première film 5 februari (IFFR)

Kunstenaars: Abner Preis en Wes Westenburger

Aantal bezoekers première: 135

Aantal deelnemers: 29

Een zeer energiek onderdeel van *The Adventures of the Great Abnerio* was *The*

Great Abnerio Circus. Tijdens het International Film Festival Rotterdam maakte MAMA een circusshow en filmvoorstelling in samenwerking met Abner Preis en Wes Westenburger (NL, 1981). Onder directie van Wes Westenburger streek *The Great Abnerio* neer in *Your Space*, bijgestaan door ruim 29 deelnemers en een groot aantal los-vaste vrijwilligers die scenario's schreven, acteerden, filmde, decors en kostuums maakten. In één week ontstond het verhaal én werd de film opgenomen. De film ging op 5 februari om 18:00 uur in première op het IFFR.

Wes Westenburger, voormalig circusartiest, studeerde in 2008 af aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam. Hij maakte grote indruk met zijn *Circo Papi Kuko* dat onder andere in Galerie Daeppen in Basel neerstreek. Helaas brak hij vlak na zijn afstuderen zijn nek en belandde in een rolstoel. In 2010 werkte Wes voor het eerst in zijn nieuwe rol van curator/regisseur samen met MAMA aan een Raamproject. Sindsdien werken MAMA en Wes regelmatig samen.

Met dank aan: Your Space en het IFFR.

'We did it in two days, and it was one continuous shot- with a bit of editing. 40 volunteers....' In één week geregisseerde chaos een film maken en in première laten gaan op het IFFR, de heren Wes Westenburger en Abner Preis draaiden er afgelopen januari hun handen niet voor om.'

– Trendbeheer, 19 april 2011

"Deze circusshow is gul"

– Sandra Smets, NRC Handelsblad, *The Adventures of the Great Abnerio*, 28 januari 2011

Museumnacht Dogs of Shame

Event 5 maart

Kunstenaars: Dogs of Shame

Aantal bezoekers: 2970

Tijdens de Rotterdamse Museumnacht op zaterdag 5 maart werkte MAMA samen met het Ro Theater. Speciaal voor de Rotterdamse Museumnacht gaf het collectief The Dogs of Shame drie performances in het Ro Theater. Dogs of Shame is een gelegenheids hip-hopformatie van Abner Preis en Willehad Eilers (aka Wayne Horse), aangevuld met wisselende crewleden en vrienden. Dogs of Shame is inmiddels 'wereldberoemd'. Bij performances van de Dogs, verandert het publiek van een passieve groep kijkers naar actieve leden van The Dogs. Gedurende de avond werd het publiek opgepikt voor de deur van de showroom – waar de tentoonstelling *The Adventures of the Great Abnerio* kon worden bezocht – om samen naar het Ro te lopen.

Met dank aan: Ro Theater, Rotterdam.

The Great Abnerio and Friends Tour

Event 1, 2, 3, 5, 6 en 9 maart

Kunstenaar: Abner Preis

Locaties: MU (Eindhoven), W139

(Amsterdam), Schunck* (Heerlen), MAMA, 21rozendaal (Enschede), NP3 (Groningen)

Tourmanagers: Susan Callaars en Gerben Willers

Aantal bezoekers: 332

En we gingen op tournee! MAMA gaf een prachtig kado aan een aantal bevriende kunstinstellingen. In het kader van zijn solotentoonstelling *The Adventures of The Great Abnerio* reisde Abner Preis, na een succesvol bezoek aan het International Film Festival Rotterdam, van 1 tot en met 9 maart verder door Nederland met *The Great Abnerio & Friends Tour*.

Tijdens deze unieke tournee naar de, letterlijk, uiterste hoeken van Nederland vertelde The Great Abnerio over zijn levensavonturen en kwam het fictieve personage, in verschillende media, tot leven. Er werden verhalen verteld, vertoond en er werd popcorn gepoft. Het publiek werd actief betrokken bij het verhaal, en maakte samen met The Great Abnerio een sculptuur waarin ieders hoop, liefde en kostbare herinneringen samenkwamen. Bij elke kunstinstelling die werd aangedaan tijdens de tour, werd het sculptuur

ceremonieel begraven, om een blijvende herinnering te vormen.

Tourschema

1 maart: 20:00u. Schunck* Heerlen

2 maart: 20:00u. W139 Amsterdam

3 maart: 20:00u. MU Eindhoven

5 maart: 20:00-2.00u. Ro Theater/Showroom

MAMA Museumnacht Rotterdam

6 maart: 16:00u. 21rozendaal Enschede

9 maart: 20:00u. NP3 Groningen

Raamproject VI

13 maart – 31 maart 2011

Deelnemende kunstenaars: Charlotte Tasma ('89, Rotterdam), Marilyn Sonneveld ('90, Rotterdam), Marieke Wesselink ('86, Rotterdam), Sascha Pijnaker ('89, Zwanenburg), m.m.v. Susan Callaars (stagiair educatie)

Projectleider: Margriet Brouwer

Thema: Talentontwikkeling

Aantal deelnemers: 5

Het Raamproject is een doorlopend peer-led educatieproject van MAMA dat zich richt op jong creatief talent, vaak studenten van kunstacademies, geleid en samengesteld door de MAMA Rookies in een eerste rol als curator. Jonge makers maken een ontwerp voor de ramen van Showroom MAMA tijdens de periode van opbouw tussen tentoonstellingen in.

De invulling die de studenten illustratie van de Willem de Kooning Academie aan het *Raamproject VI* gaven sloot inhoudelijk aan bij de tentoonstellingen *Sweatboxing* en *The Adventures of the Great Abnerio*. Van *Sweatboxing* namen zij de obsessieve manier van tekenen, van het vastleggen van de werkelijkheid als uitgangspunt. Van *The Adventures of the Great Abnerio* verbonden zij het aspect van een reis rond de wereld met een tekst- en beeldverhaal rond het personage Keesje, dat als een netwerk over de ramen liep.

Het project werd begeleid door stagiair Susan Callaars ('88, Utrecht) en Rookie Charlotte Tasma, tevens één van de kunstenaars.

Sweatboxing

Tentoonstelling 2 april – 29 mei

Deelnemende kunstenaars: Gerben Meinders (NL, 1983), HuskMitNavn (DK, 1975), Jasmijn Visser (NL, 1983), Koen Taselaar (NL, 1986), Mariusz Tarkawian (PL, 1983), Mark Mulroney (USA, 1973), Nare Eloyan (NL, 1988), Ryan Travis Christian (USA, 1983), Stefan Marx (DE, 1979), Tala Madani (IR, 1981)

Speciale bijdrage: Lastplak

Curator Gerben Willers

Thema: How Cute / Culture of Darkness

Aantal bezoekers: 1553

Voor *Sweatboxing* selecteerde MAMA werk van tien hedendaagse kunstenaars wiens werk qua thematiek en stijl verschilt, maar wordt verbonden door de referenties naar film, cartoons en animatie.

Naast een groepstentoonstelling bestond *Sweatboxing* uit twee speciale projecten van Gerben Meinders en Mariusz Tarkawian die gedurende de tentoonstelling in première gingen. Een tweede versie van *Sweatboxing* presenteerden wij in Leto Galeria in Warschau, Polen, *Sweatboxing II*.

De titel *Sweatboxing* is ontleend aan de 'sweatbox' van de Disney Studio's. Disney was de eerste animatiestudio die de voorbereidende schetsen voor haar animaties op film liet zetten om een indruk te krijgen van het uiteindelijke resultaat. De sweatbox was een kleine projectieruimte waarin de schetsen voor de verschillende scènes in een diashow voorbijkwamen.

In tegenstelling tot de staccato en repetitieve opeenvolging van vierentwintig beelden per seconde van 'echte' animatiefilms, was de tentoonstelling zelf een animatie van stilstaande beelden. *Sweatboxing* stond voor een obsessief, manische manier van het vastleggen van de werkelijkheid, waardoor de presentatie een sterk performatief karakter kreeg.

Om de idee van de sweatbox te onderstrepen, werd de plattegrond van MAMA's tentoonstellingsruimte opgedeeld door middel van zichtlijnen doorbroken door afscheidingswanden. Op deze manier kreeg elke aan *Sweatboxing* deelnemende kunstenaar zijn of haar eigen afgezonderde ruimte. Samen vormen de verschillende ruimten een groepstentoonstelling die bekeken kon worden als de verschillende (onsamenhangende) scènes van een

animatieverhaal.

"Een mooie, diverse haast dubbelgevouwen tentoonstelling in het 'kleine' MAMA.(...) Overvol met overzicht. Alleen al voor de tentoonstellingsarchitectuur – die je niet ziet op het beeldverslag – de moeite waard." www.trendbeheer.com

Sweatboxing – De Extra Scènes

Event 1 mei

Kunstenaars: Gerben Meinders, Mariusz Tarkawian

Aantal bezoekers: 17

Op zondag 1 mei vond in MAMA de onthulling van twee speciaal voor de groepstentoonstelling *Sweatboxing* gemaakte projecten plaats.

Gerben Meinders toonde een nieuwe stop motion animatie die de totstandkoming van een serie tekeningen liet zien. In aanvulling hierop maakte hij ter plaatse een installatie waarin zijn energie van werken en grote productie net zulke belangrijke ingrediënten zijn als de cartoonfiguren die hij tekent/schildert.

Mariusz Tarkawian verstripte het videowerk "Beyonda - A Journey Into The Darkness" van Bissy Bunder. Bissy Bunder is een internationaal en interdisciplinair kunstenaarscollectief bestaande uit: Rani Bageria, Kati Heck, Michéle Matyn, Tina Schott, Johanna Trudzinski en Julia Wlodkowski.

Raamproject VII

30 mei – 16 juni 2011

Deelnemende kunstenaars: Moniek Oerbekke ('85, Almelo), Sanne Verplanke ('88, Rotterdam), Jeroen Callaars ('91, Utrecht), m.m.v. Susan Callaars, stagiair
Projectleider MAMA: Margriet Brouwer
Thema: Talentontwikkeling
Aantal deelnemers: 4

De invulling van het *Raamproject VII* sloot inhoudelijk aan op de tentoonstelling *Land Art For A New Generation*. Deze tentoonstelling toonde de meest hedendaagse varianten van Land Art, waarbij het analoge nauw verweven is met het digitale domein.

Het concept voor dit raamproject is ontwikkeld door MAMA Rookies Moniek Oerbekke en Sanne Verplanke. Hun ingreep op de ramen sloot aan bij het thema digitaal verval. Als een virus verspreidde hun ingreep

zich over de ramen, waardoor deze van dag tot dag verschilden. Hun ingrepen gingen vergezeld van teksten geschreven door Jeroen Callaars, student Writing for Performance aan de HKU.

Het project werd begeleid door Susan Callaars ('88, Utrecht), stagiair educatie.

Land Art For a New Generation

Tentoonstelling 18 juni – 7 augustus
Deelnemende kunstenaars: Aram Bartholl (DE, 1972), Artie Vierkant (USA, 1986), Coralie Vogelaar (NL, 1981) & Teun Castelein (NL, 1980), Dennis de Bel (NL, 1984), Jeremy Wood (UK, 1976), JODI (BE/NL, 1968), Juliette Bonneviot (FR, 1983), Kari Altmann (USA, 1983), Constant Dullaart (NL, 1979)
Curator: Gerben Willers
Thema: Culture of Darkness
Aantal bezoekers: 978

Land Art For A New Generation bestond uit een groepstentoonstelling en vier artist in residencies, waarvan één online.

Het uitgangspunt voor het project was het gegeven dat het analoge en digitale nauw met elkaar zijn verweven. Het kleinst mogelijke, de niet tastbare digitale code, en het grootste, het ervaren van de natuur en natuurverschijnselen, werden met elkaar verbonden. Want zoals de band van Moebius geen voor- of achterkant heeft, is een verschijning in het echte leven gelijktijdig een gebeurtenis op het internet.

De link tussen land art en internet art is dat in beide disciplines werken worden gemaakt en gepresenteerd buiten musea en galeries om. Er worden vragen gesteld bij de uitputting van natuurlijke bronnen en de menselijke maat. Tegelijkertijd worden gedocumenteerde projecten en objecten weer terug gebracht in de tentoonstellingsruimte. Deze gegevens staan centraal in het multidisciplinaire project van MAMA, waarbij uitdrukkelijk wordt gezocht naar de meest hedendaagse varianten van land art.

Land Art For A New Generation vond plaats op diverse platforms. In de showroom, in de publieke ruimte en op het web. De kern werd gevormd door een generatie kunstenaars die zich bezighoudt met thema's als (digitaal) verval en het grip krijgen op grote hoeveelheden informatie. Ze delen de interesse in het aanleggen van nieuwe

databases en de getoonde werken balanceerden op het grensvlak tussen fysieke objecten en de immateriële digitale cultuur.

Met dank aan: Goethe Instituut, Rotterdam.

Field Recording

Productie 9 juni
Kunstenaar: Dennis de Bel

Op 9 juni werd in een akker in Bleiswijk door een tractor het unieke kunstwerk *Field Recording* van Dennis de Bel geproduceerd. Een tractor ploegde een langspeelplaat in een hectare akkerland. De ploeg diende als naald van de langspeelplaat.

Field Recording werd gemaakt voor de tentoonstelling *Land Art For A New Generation*. Filmmaker Kees Riphagen maakte een registratie van het omvangrijke project vanaf een negen meter hoge hoogwerker. De documentatie en de 'muziek' van de 'field recording' waren te zien en te beluisteren in de tentoonstelling.

Residencies

Tijdens *Land Art for A New Generation* bood MAMA drie fysieke artist residencies aan kunstenaars van *Land Art For a New Generation* aan op het Van Brieneoord eiland, om fysieke ingrepen in het landschap mogelijk te maken. In juni verbleven de Amerikaanse Kari Altmann en de Rotterdamse kunstenaar Dennis de Bel een maand op het eiland; de maand juli de Franse, in Berlijn woonachtige kunstenaar Juliette Bonneviot. De documentatie en concrete resultaten van de residencies werden gedurende de tentoonstelling in de Showroom 'ge-upload'.

Online Residency

Kunstenaar: Aram Bartholl (Bremen, 1972)
Website v.a. 17 juni 2011
[http: www.onliner residency.com](http://www.onliner residency.com)

Samen met Kunstverein Hamburg introduceerde MAMA in 2011 het innovatieve idee van de online residency. De online residency is bedoeld voor en gericht op een nieuwe generatie kunstenaars die het internet niet alleen gebruikt als materiaal, maar ook als primair presentatieplatform voor werk en performances. MAMA en Kunstverein Hamburg creëerden een podium op www.onliner residency.com dat vanaf 17 juni 24-7 functioneerde. Als eerste online resident werd uitgenodigd de Duitse kunstenaar Aram Bartholl.

Met dank aan: Kunstverein Hamburg.

Workshop Aram Bartholl

29 juni 2011
Locatie: V2_
Kunstenaar: Aram Bartholl (Bremen, 1972)
Projectleiding MAMA: Margriet Brouwer/Gerben Willers, m.m.v. Susan Callaars, stagiair
Organisatie: Showroom MAMA in samenwerking met Kunstverein Hamburg en V2_
Aantal deelnemers: 15

Dead Drops is de naam voor de geheime plaatsen waar spionnen in de Koude Oorlog informatie achterlieten die door anderen kon worden opgepikt. In 2010 begon Aram Bartholl aan zijn eigen *Dead Drops* project door USB sticks in te metselen op locaties in de openbare ruimte. Voor *Land Art For a New generation* organiseerden MAMA en V2_ een *Dead Drops* masterclass. Iedereen was welkom om op de Rotterdamse *Dead Drops* informatie te up- of downloaden. Op deze manier werd een anoniem, offline, peer-to-peer netwerk gebouwd waarbij bestanden werden uitgewisseld.

Aram Bartholl studeerde architectuur aan de Universität der Künste Berlin, waar hij in 2001 afstudeerde met het project *Bits on Location*. Hij is onder andere geïnteresseerd in de discussies over copyright en de ontwikkelingen op het internet. Op zijn blog verzamelt hij sinds enkele jaren impressies van bijvoorbeeld street-art en privacy. Aram Bartholl was de online artist-in-residence bij

showroom MAMA in het kader van de tentoonstelling *Land Art For A New Generation*.

Met dank aan: V2_.

Raamproject VIII

Titel: 'NEGATIVES/POSITIVES'
8 – 25 aug 2011
Deelnemende kunstenaars/Rookies: Martine Poot ('90, Vlaardingen) en Thijs Lansbergen ('88, Schiedam)
Projectleiding MAMA: Jesse van Oosten, Rookie MA
Thema: Talentontwikkeling
Aantal deelnemers: 3

Raamproject VIII, NEGATIVES / POSITIVES, is ontwikkeld door Martine Poot ('90, Vlaardingen) en Thijs Lansbergen ('88, Schiedam) in samenwerking met Rookie MA Jesse van Oosten. Poot en Lansbergen toonden bewerkte prints van een serie gevonden dia's waarop het ideale leven in de jaren '60 werd verbeeld. Deze ideale beelden werden door hen verstoord en kregen daardoor een andere betekenis.

De invulling van het *Raamproject VIII* sloot inhoudelijk aan op de tentoonstelling *You All Fell For My Act*. In deze tentoonstelling stond de manier waarop mensen zich verhouden tot een bepaald ideaalbeeld of heersende norm centraal. *Raamproject VIII* werd begeleid door Jesse van Oosten, Rookie MA.

Hidden Routes

Filmvoorstelling Pleinbioscoop 26 augustus – 6 september
Kunstenaars: Marco Grandia en Conny Janssen Danst
Skaters Leander Geelhoedt en Ricardo Paterno, dansers Lola Mono, Martijn Kappers en Maarten Hunink
Thema: Street/Skatecultuur
Aantal bezoekers: 300

De (live) bewegingsperformance *Hidden Routes* was een samenwerkingsproject van MAMA en dansgezelschap *Conny Janssen Danst* in 2009. Het uitgangspunt van *Hidden Routes* was de relatie tussen de skatecultuur en de stedelijke omgeving, vertaald in dynamische bewegingen. Onder leiding van choreografe Conny Janssen werd een aantal dansinterventies ontwikkeld met als uitgangspunt de omgang met en herdefiniëring van de stedelijke omgeving

door skaters en dansers. Skateboardregisseur Marco Grandia nam de gelijknamige clip op van deze bewegingsvoorstelling die in 2011 onderdeel werd van de programmering van de Pleinbioscoop.

Met dank aan: Pleinbioscoop Rotterdam.

You All Fell For My Act

Tentoonstelling 27 augustus – 16 oktober
Met bijdragen van: Ai Weiwei (CN, 1957), Evan Baden (US, 1985), Jaimie Warren (US, 1980), Kalup Linzy (US, 1977), Kim Nuijen (NL, 1984), Mark Callahan (US, 1971), Renée van Trier (NL, 1983)
Rookies MA 2010/2011: Benjamin Li (1985), Jesse van Oosten (1986), Kyra de Boer (1988), Naomi Oosterman (1989) en Thomas Molenaar (1984).
Thema: Trashiness/Talentontwikkeling
Aantal bezoekers: 1460

De langverwachte en goed ontvangen Rookie MA show. In *You All Fell For My Act* werd de macht van de lens getoond. Wat laat je van jezelf zien en wat niet? Toon je jezelf expliciet afwijkend van een heersend ideaalbeeld, of juist geheel conform de verwachtingen? Hoe reageren mensen als zij de lens van de camera op zich gericht krijgen? En op wat voor manier gebruiken kunstenaars deze lens om een politiek statement te maken? Naast de enorme hoeveelheid aan talentshows, heeft met het internet iedereen een podium tot zijn beschikking. Beelden circuleren razendsnel en achter de computer is iedereen een voyeur.

De tentoonstelling *You All Fell For My Act* is gemaakt door de deelnemers van de tweede lichting Rookies MA (de eerste lichting 2009/2010 was verantwoordelijk voor de tentoonstelling For Security Reasons). De Rookies MA kozen voor kunstenaars die met hun werk reageren op stereotypen die voortkomen uit de hedendaagse beeldcultuur en gebruik maken van de kracht van snelle circulatie van beelden op internet. Hierin uitten zij zich kritisch op een heersende norm of de manier waarop anderen daarmee omgaan.

Middels het Rookies MA traject, de opvolger van Mr. Miyagi Curating Tomorrow (sinds 2005), krijgen ambitieuze jongeren de kans om zelf in een kleine groep een tentoonstelling van begin tot einde samen te

stellen en te realiseren. Het Rookies MA traject omvat naast het ontwikkelen van het tentoonstellingsconcept, onder begeleiding van MAMA staf en een keur aan (internationale) gastdocenten, alle aspecten van het inhoudelijk en productioneel curatorschap: fondsenwerving, contact onderhouden met kunstenaars, communicatie, tentoonstellingsontwerp, opbouw en afbouw, tot en met de uiteindelijke evaluatie.

Wes en MAMA's Quartet of Queer Experiences

Festival De Wereld van Witte de With 9 – 11 september
Rookies MA 2010/2011: Benjamin Li (1985), Jesse van Oosten (1986), Kyra de Boer (1988), Naomi Oosterman (1989) en Thomas Molenaar (1984).
Gastcurator: Wes Westenburger
Deelnemende kunstenaars: Prinzessin Hans, Duncan Allen, Wes Westenburger
Thema: Trashiness/Talentontwikkeling
Aantal bezoekers in de showroom: 4586
Aantal bezoekers buiten, Kromme Elleboog: 3490

Naast de tentoonstelling *You All Fell For My Act* presenteerden de Rookies MA in samenwerking met Wes Westenburger (NL, 1981) *Wes en MAMA's Quartet of Queer Experiences*. Dit project was onderdeel van De Wereld van Witte de With, internationaal kunstenfestival. *Quartet of Queer Experiences* was een verzameling van verschillende acts bestaande uit onder andere een hedendaags rariteitenkabinet, optredens van Prinzessin Hans en recordpogingen van machoman Duncan Allen.

Wes & MAMA's Quartet of Queer Experiences was een verzameling burleske acts in een hedendaags jasje. Het draaide om onderwerpen als faam, beroemdheden en machismo. Door alle gekte die rondom beroemdheden bestaat, lijkt het circus de meest geschikte plek om hen aan de wereld te tonen. De wereld van glamour en bravoure wordt zo tot de freakshow die het feitelijk is.

Het rariteitenkabinet en het Sheen-lab waren doorlopend te bezoeken. De performances van Prinzessin Hans en Duncan Allen waren afwisselend om het uur te zien. Op zaterdag 10 september om 22.30u gaf Prinzessin Hans een speciaal optreden voor passe-

partouhouders van 24 uur cultuur.

Met dank aan: Stichting De Loodsen, Duurt & CO Tentverhuur, Stichting Bevordering van Volkskracht.

Talent Talk

Pitch 1 juli

Deelnemende kunstenaars: Mette Sterre, Lisa Gliederpuppe, Jaleel-Roy Lindsey, Peter de Krom, Lana Mesic, Helene Smit, Steph Byrne. Deelnemende panelleden: Tijs Bakker, Amira Gad, Gerben Willers en de Rookies MA
Thema: Talentontwikkeling
Aantal deelnemers: 15

Op 1 juli organiseerden de Rookies MA een talent talk voor derde en vierdejaars academiestudenten.

Zij selecteerden een aantal studenten van de WDKA en Sint Joost om in gesprek te gaan met een aantal deskundigen uit het veld, en hun werk te pitchen. Het doel was, naast het eventueel plek krijgen in de tentoonstelling *You All fell For My Act*, vooral ook elkaars en andermans werk te leren kennen, en het uitwisselen van ideeën.

Talent Talk

Pitch 2 september

Deelnemende kunstenaars: Sandra W. Nanteza, Lonneke van der Palen, Maarten Bel, Koert Jobse, Lotte Reimann, Charlotte Lagro, Steffen Kraska en Joep Vosseveld. Deelnemende panelleden: Ruud Akse, Zwaan Ipema, Lene ter Haar, Domeniek Ruyters, Sandra Smets, Gerben Willers
Thema: Talentontwikkeling
Aantal deelnemers: 14

In september 2011 organiseerde MAMA een tweede talent talk. Zes veelbelovende kunstenaars, allen afgestudeerd in 2011, gingen over hun werk in gesprek met een groep critici en curatoren voor kritische feedback.

Deelnemers aan het gesprek waren: Ruud Akse en Zwaan Ipema (artistiek en zakelijk leider NP3), Lene ter Haar (conservator hedendaagse kunst Schunck*), Domeniek Ruyters (hoofdredacteur Metropolis M), Sandra Smets (criticus NRC Handelsblad) en Gerben Willers (curator MAMA).

De uitgenodigde kunstenaars waren: Sandra W. Nanteza (Gerrit Rietveld Academie), Lonneke van der Palen (Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten) Maarten Bel (Sint

Joost), Koert Jobse (Willem de Kooning Academie), Lotte Reimann (Gerrit rietveld Academie) en een groep studenten van de ABk in Maastricht, Charlotte Lagro, Steffen Kraska en Joep Vosseveld, die als kunstenaarsgroep functioneren.

MAMA presents Eastpak Happy New Year Party

Event 9 september

Locatie: Gay Palace

Line up: Boemklatsch, Electrophants, Men of Mega, Radio Lastplak, DJ O'Henn, Shitmeister T, Dogs of Shame, A-Gaeke Analog VJ Team

Publiciteit: Joint Hamsterkids

Inrichting: Lastplak, PAK

Projectleiders: Tim Braakman, Shirin Mirachor

Aantal bezoekers: 700

Op de openingsdag van het festival De Wereld van Witte de With organiseerden Showroom MAMA en EASTPAK samen een nieuwjaarsfeest in Gay Palace om het begin van het nieuwe (culturele) jaar te vieren. MAMA zorgde samen met Lastplak, het A-Geake Analog VJ team en de MAMA Rookies voor een visueel spektakel. Er werd voor dit event guerrilla publiciteit verzorgd door Joint Hamsterkids, bestaande uit talenten uit de MAMA's Rookie pool. De georganiseerde chaos werd versterkt door een even dwaze line up: Boemklatsch, Electrophants, Men of mega (8BIT) en Rotterdams talent met Radio Lastplak, DJ O'Henn (SNOOZEBAR) en Shitmeister T. Tevens was er een performance van Dogs of Shame; 'shameless hip hop'.

MAMA presents Eastpak Happy New Year Party was een eerste samenwerking met Eastpak. Ook in 2012 werken wij samen met Eastpak in het Artist Studio project. Mogelijke samenwerkingen in de toekomst sluiten wij niet uit.

Met dank aan: Eastpak, PAK, Gay Palace, Joint Hamsterkids.

Popronde

Event 16 september

Line up: Rufus Kain, Wooden Saints

Projectleider: Kyra de Boer (Rookie MA)

Aantal bezoekers: 182

Op 16 september vond de Popronde plaats in Rotterdam, en showroom MAMA was één van de te bezoeken locaties. Speciaal voor

deze gelegenheid opende MAMA haar deuren voor twee opkomende bandjes. De singer songwriter Rufus Kain trapte de avond af. de avond werd afgesloten door de twaalfkoppige band Wooden Saints. Daartussen draaiden The Bagdad Disco hun plaatjes grijs en er was natuurlijk voldoende mogelijkheid de tentoonstelling *You All Fell For My Act* te bekijken.

Met dank aan: Popunie.

Sweatboxing II

Tentoonstelling 27 september – 12 november
Locatie: Leto Galeria, Warschau
Deelnemende kunstenaars: Dogs of Shame, Aleksandra Waliszewska (PL, 1976), Charlotte Schleiffert (NL, 1967), Gerben Meinders (NL, 1983) Koen Taselaar (NL, 1986), Nare Eloyan (NL, 1988) en Radek Szlaga (PL, 1979), NATV (PL).
Curatoren: Gerben Willers en Marta Kolańska
Thema: Culture of Darkness
Aantal bezoekers: 800

Totale chaos gekte in Polen! MAMA, en MAMA's crewleden en kunstenaars gingen goed los en zetten een echte MAMA tentoonstelling neer met het werk van Rotterdamse, Nederlandse en Poolse kunstenaars. Inclusief wanstaltig optreden van de *Dogs of Shame*, ze deden hun naam eer aan.

Voor *Sweatboxing II* werkte Gerben Willers samen met Marta Kolańska van Leto Galeria. De Nederlandse kunstenaars die aan de tentoonstelling deelnamen waren Nare Eloyan (NL, 1988), Gerben Meinders (NL, 1983), Koen Taselaar (NL, 1986), Willehad Eilers (aka Wayne Horse) (D/NL, 1981) en Abner Preis (AT/NL), vergezeld door het werk van Charlotte Schleiffert (NL, 1967). De Poolse kunstenaars uit de Leto stal waren Radek Szlaga (PL, 1979) en Aleksandra Waliszewska (PL, 1976). Twee Poolse street artists, NATV (Sara en Rafal), schilderden het laatste muurtje vol.

De opening van de tentoonstelling in Leto vond plaats tijdens de eerste uitgave van het galerieweekend in Warschau, *Where is Art?*. Zeventien onafhankelijke instellingen voor hedendaagse kunst, de belangrijkste onafhankelijke kunstinstellingen in Polen, openden 23 en 24 september gezamenlijk hun tentoonstellingen.

Onze opening in Leto vormde de culminerende gebeurtenis van het galerieweekend en werd afgesloten met een after party in één van de naburige gebouwen van het postindustriële complex Soho Factory, in samenwerking met Leto's buurman PIKTOGRAM.

Voor Leto en MAMA was *Sweatboxing II* een uitstekende mogelijkheid om de banden tussen de jonge Poolse en de Nederlandse kunstwereld aan te halen, mogelijk met een vervolg in 2013.

Met dank aan: Nederlandse Ambassade in Warschau, Pictogram.

De Dag van de Dialoog

Event 7 oktober
Locatie: 't Gemaal op Zuid
Deelnemers: Ramon Mosterd, Mae de Bruin-Prins, Rishi Badal, Gerben Vrijkorte, Iebel Vlieg, Tijs Bakker, Amanda Wams, Sam Maipauw, Roland Groenenboom, Herman van Wamelen, Sander van Loon, Adiaren Meulens
Gespreksleiders: Ariadne Urlus, Tim Braakman, Jesse van Oosten
Aantal deelnemers: 15

Op 7 oktober participeerde MAMA in de Dag van de Dialoog. Onder leiding van Ariadne Urlus, Jesse van Oosten en Tim Braakman, die hiervoor elk de dialoog training volgden, werd op informele wijze gesproken over het thema overbruggen. MAMA greep dit thema aan om te praten over het overbruggen van verschillen tussen Rotterdam Zuid en Rotterdam Centrum, en om te praten over de relatie MAMA en Rotterdam Zuid.

Met dank aan: De Dag van de Dialoog, 't Gemaal.

Reclaiming the Street

Publicatie en event 13 oktober
Redactie: Clint van der Hartt, Ariadne Urlus
Co-uitgever: post editions
Thema: Street/Skatecultuur
Aantal bezoekers: 58

In 2011 verscheen de publicatie van de internationale ideeënwedstrijd *Reclaiming the Street*. De publicatie presenteert, naast het winnende ontwerp Twist & Shout van Martand Khosla, New Delhi, en de publieksfavoriet De Badkuip van Maurizio Scarciglia/NAUTA, Rotterdam, en de andere drie genomineerde inzendingen: & van Carlos Antonio Ruiz Tapia, San Juan Cuautlancingo,

Mexico; Red Height Design van Tefvik Mehmet Aydin en Bahadir Altinkaynak, Ankara, Turkije en The Car Crashset/Fun is Awesome van Marten Koster, Hassel Dekker, Bjorn Eulink en Renee Reijnders, Gouda. De speelse uitgangspunten van de ontwerp-wedstrijd worden ondersteund door een tekst van Ian Borden (architectuurhistoricus) over hoe skateboarders de stedelijke omgeving adopteren als betonnen speeltuin en een hoofdstuk uit Jocko Weyland's *The Answer is Never* over de opkomst van skatecultuur in de jaren tachtig. Met foto's van Koen Taselaar en Louisa Menke. Grafische vormgeving is van Petra Valdimarsdóttir; onder redactie van Clint van der Hartt.

Paperback | 144 p | 13,5 x 22 cm
ISBN 9789460830426 Engelstalige editie;
9789460830433 Nederlandstalige editie.

De publicatie is te koop in MAMA's (online) shop, in het Nederlands of Engels, en via post-editions.

Met dank aan: post editions.

Twist & Shout

Realisatie winnend ontwerp wedstrijd
Reclaiming the Street (2010)
Te realiseren in 2012

Projectleiders: Ariadne Urlus, Joost ten Bruggencate, Mothership
Thema: Street/Skatecultuur

In de zomer van 2010 werd de internationale ideeënwedstrijd *Reclaiming the Street* gelanceerd; een open call voor nieuw multifunctioneel skatemeubilair. De inzendingen worden getoond op locatie ROT(T)TERDAM (Meent, Rotterdam) van 12 juni t/m 15 juli 2010. Tijdens deze presentatie kwam een vakjury bij elkaar om samen met het publiek vijf ontwerpen te nomineren, die verder uitgewerkt mochten worden. De vakjury bestond uit: Elger Blitz (oprichtend directeur Carve, Amsterdam, voormalig prof skateboarder), Elma van Boxel (architect bij ZUS – Zones Urbaines Sensibles, Rotterdam/NY/Sjanghai, curator IABR), Dees Linders (Directeur Sculpture International Rotterdam; Internationale Beeldencollectie Rotterdam), Florian Waldvogel (Directeur Kunstverein Hamburg, voormalig skateboarder), Louisa Menke (prof skateboardster, kunstenaar, Barcelona/Rotterdam/Utrecht), en Gyz la Rivière (kunstenaar, vormgever, voormalig

skateboarder, Rotterdam).

MAMA heeft zich achter de schermen in 2011 samen met producent Mothership en vele anderen sterk gemaakt voor de realisatie van het winnende ontwerp van de wedstrijd, *Twist & Shout* van Martand Khosla, New Delhi. Een keur aan mensen en instellingen helpt, faciliteert en adviseert ons in dit proces. Beoogde locatie is de voet van de Erasmus Brug in Centrum Rotterdam, maar groen licht is er – eind 2011 – nog niet. Wij gaan ervan uit dat realisatie in 2012 gaat lukken. Wordt vervolgd!

Raamproject IX

17 oktober – 4 november 2011

Deelnemende kunstenaars: Leo Burge (1991, Den Haag), Alican Sahinler (1986, Den Haag), Britt van Eijk (1989, Den Haag), Aleksandar Hill (1989, Den Haag), Milan Anais Groot (1990, Beverwijk), Ai Kato (1989, Den Haag), Tiina Nissinen (1988, Den Haag)
Begeleidende Rookies: Christianne van de Weg (1986, Rotterdam) en Rianne Verweij (1987, Gouda)

Projectleiding: Margriet Brouwer

Begeleidend docent KABK: Ewoud van Rijn

Thema: Talentontwikkeling

Aantal deelnemers: 9

Voor *Raamproject IX* werkte MAMA samen met de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag. De invulling van Raamproject IX werd verzorgd door derdejaars studenten van de opleiding grafiek. De inhoud van hun presentatie sloot aan op de tentoonstelling *The Social Life of Things* van Brad Troemel.

De studenten hebben zich laten inspireren door de werkwijze van Brad Troemel. Zij vertaalden de digitale snelweg naar de ramen van de Showroom. Hierbij maken zij gebruik van het grit en de pixels van het beeldscherm. De begeleidende Rookies waren Christianne van de Weg en Rianne Verweij.

Souvenir

Tentoonstelling 5 november – 23 december
Deelnemende kunstenaar: Lonneke van der Palen

Curator: Jesse van Oosten, Rookie MA

Thema: Talentontwikkeling

Aantal bezoekers: 580

In september 2011 organiseerde MAMA een talent talk. Zes veelbelovende kunstenaars, allen afgestudeerd in 2011, gingen over hun werk in gesprek met een groep critici en curatoren. Naar aanleiding van deze talent talk heeft MAMA Lonneke van der Palen (1985) uitgenodigd voor een presentatie. Deze presentatie, genaamd Souvenir, vond gelijktijdig plaats met de tentoonstelling *The Social Life of Things* van Brad Troemel (US, 1988). Curator van de tentoonstelling was onze veelbelovende Rookie MA Jesse van Oosten.

In *Souvenir* - het Franse woord voor herinnering – toonde Van der Palen drie fotoseries, gebaseerd op fotografische clichébeelden. In de series Souvenir, Diner en Vos bracht zij alledaagse onderwerpen op iconische wijze in beeld. De stillevens en portretten van Van der Palen worden getypeerd door zorgvuldig gestileerde en kleurrijke composities, en benadrukken een hoge mate van kunstmatigheid. Dit is ook te zien in de modefoto's die zij maakt voor verschillende opdrachtgevers zoals BLEND.

Lonneke van der Palen studeerde fotografie aan de KABK in Den Haag. Tijdens haar studie liep zij stage bij Blommers-Schumm in Amsterdam. Werk van haar was te zien bij *FASHIONCLASH* in Maastricht en later in 2011 bij het State X festival in Den Haag. De serie Souvenir was Van der Palen's afstudeerwerk, de tentoonstelling bij MAMA was haar eerste solo presentatie. Lonneke van der Palen woont en werkt in Den Haag.

The Social Life of Things

Tentoonstelling 5 november – 23 december
Met bijdragen van: Artie Vierkant (USA, 1986), Ben Schumacher (USA), Brad Troemel (USA, 1988) Jon Vingiano (USA)
Samengesteld door: Brad Troemel
Curator: Gerben Willers
Thema: Culture of Darkness
Aantal bezoekers: 580

MAMA's laatste tentoonstelling van 2011 bestond uit een serie evenementen, websites

en objecten die bij elkaar werden gebracht door de jonge Amerikaanse kunstenaar Brad Troemel (USA, 1988). Het centrale thema van de tentoonstelling was hoe informatie en objecten worden verspreid binnen netwerken van personen op internet en in real life.

Het internet biedt totaal nieuwe mogelijkheden van sociale organisatie. Denk aan de macht van blogs en hun reblogs en 'one on one mass communication' via Facebook, Twitter en Tumblr. Brad Troemel onderzocht hoe beelden en objecten van betekenis veranderen als een groep mensen er collectief aan werkt, verspreid over de wereld.

Brad Troemel liet drie websites zien die hij samen met 'creative technologiest' Jon Vingiano (USA, 1985) heeft ontwikkeld. Blind Mist is een website waarin mensen URL's op kunnen geven. De website onttrekt vervolgens elke afbeelding van de opgegeven website en publiceert ze vervolgens in een willekeurige volgorde. Twee nieuwe werken waren *Surf Cave* en een Tumblr pagina. *Surf Cave* is een groep die gebruik maakt van Google Chrome. Mensen kunnen lid worden van de *Surf Cave* door een persoonlijke account aan te maken. De hoofdpagina van *Surf Cave* publiceert vervolgens alle via het persoonlijke account bekeken afbeeldingen. Voor de Tumblr pagina hebben Vingiano en Troemel een algoritme ontwikkeld dat een beredeneerde gok kan maken welke posts op Tumblr populair gaan worden. Deze posts worden gekopieerd op de eigen Tumblr waardoor er statistisch gezien een zeer grote kans is dat dit de meest populaire Tumblr pagina ter wereld gaat worden.

Een meer tastbare bijdrage aan de show is een serie werken gebaseerd op Silkroad, een anonieme marktplaats die gebruik maakt van .TOR software. Dankzij de anonimiserende functie van .TOR software worden alle handelingen op het internet geanonimiseerd. Op Silkroad wordt in illegale (wapens, seriemoordenaars en heroïne) en legale goederen (software, tuinmeubelen) gehandeld. Samen met Ben Schumacher (USA, 1986) en Artie Vierkant (USA, 1986) kocht Brad Troemel een aantal diensten en objecten op deze marktplaats die als installatie in *The Social Life of Things* te zien waren. Het verborgen sociale netwerk Silkroad kwam zo in MAMA bovendrijven.

Debat Brad Troemel WDKA

Titel: Art as we know it will (never) be the same again!

1 november 2011

Locatie: Willem de Kooning Academie, Blaak 10

Kunstenaars: Brad Troemel, Dennis de Bel, Florian Cramer en Josephine Bosma

Moderator: Gerben Willers

Aantal deelnemers: 70

Als onderdeel van *The Social Life of Things* gaf Troemel bij verschillende studierichtingen van de Willem de Kooning Academie en de Piet Zwart Fine Art, crosslab en autonoom, gastlessen. Op 1 november vond een afsluitend openbaar debat plaats op de Willem de Kooning.

Diverse sprekers lichtten hun visie toe op de invloed van het internet op hedendaagse kunst op basis van hun eigen praktijk, en gingen met elkaar en het publiek in gesprek.

Lezing Brad Troemel KABK

3 november 2011

Locatie: Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten, Den Haag

Aantal deelnemers: 60

Op de KABK heeft Brad Troemel een lezing gegeven over zijn eigen werk, voornamelijk de werken die bij Showroom MAMA te zien waren. Hij vertelde over hoe hij als jonge student begon met het organiseren van tentoonstellingen en langzaam over is geschakeld naar het internet als platform. In de zaal zaten studenten van allerlei afstudeerrichtingen aan het KABK, die voornamelijk vragen hadden over de aard en bedoeling van Troemels werken. Troemel ging hier uitvoerig op in en er ontstond een dialoog over de rol van internet en internetkunst.

SKVR Cultuurtraject

Educatie 7 november – 16 december 2011

Locatie: Showroom MAMA en WORM

Deelnemende Rookies: Eva Nobbe, Francine Blokland, Ilse van Mook, Iris Schuttevaar, Jessica van Deursen, Lody Meijer, Martine Poot, Michelle Donkersloot

Projectleiding MAMA: Margriet Brouwer en Berber Schröder, m.m.v. Emma van Wolferen
Participerende scholen CSG Calvijn Vreewijk Thorbecke Prinsenlaan

Aantal deelnemers: 320

In het najaar van 2011 brachten ruim 300 leerlingen uit de tweede klassen van het Thorbecke Prinsenlaan en het Calvijn Vreewijk uit Rotterdam een bezoek aan de tentoonstelling *The Social Life of Things* in het kader van het SKVR Cultuurtraject.

De deelnemende leerlingen discussieerden over internet als open podium en hun eigen gedrag op het world wide web. In de workshop werkten de leerlingen in groepjes aan een nieuw internet kunstwerk. Het werk *Bump Keys* van Troemel diende hiervoor als aanleiding. *Bump Keys* is een set universele klopsleutels (lopers) die via het internet besteld kunnen worden. De bezoeker van de tentoonstelling werd uitgedaagd om deze sleutels mee te nemen en de mogelijkheden ervan te benutten. De leerlingen schreven gezamenlijk een verhaal waarin de klopsleutel uit *Bump Keys* de hoofdrol speelt. De scènes uit het verhaal werden vervolgens samengesteld met behulp van Youtube filmpjes. Het project wordt afgesloten met een publicatie, die begin 2012 wordt uitgebracht.

Met dank aan: SKVR, WORM, Digital Playground.

Lezing/Dialoog Harmen de Hoop en Jeroen Jongeleen

Event 15 november

Kunstenaars: Harmen de Hoop, Jeroen Jongeleen

Projectleiding: Tim Braakman

Aantal deelnemers: 10

Halverwege *The Social Life of Things* bood MAMA plek aan een dialoog tussen Harmen de Hoop en Jeroen Jongeleen naar aanleiding van De Hoops boekpresentatie, georganiseerd i.s.m. Galerie West uit Den Haag. De Hoop presenteerde zijn recent verschenen boek "Harmen de Hoop", waarin zijn gehele onconventionele oeuvre gebundeld is. Tijdens deze avond werd De Hoop versterkt door Jeroen Jongeleen. Beiden, al jaren bezig met de straat, lichtten aan de hand van voorbeelden toe welke processen vooraf gaan aan de uitvoering van hun werk in de openbare ruimte.

Met dank aan Galerie West, Den Haag.

MAMA meets Emory Douglas at RAAF

Event 16 december

Kunstenaar: Emory Douglas

Locatie: RAAF, Rotterdam

Aantal deelnemers: 30

Emory Douglas bezocht tussen 12 en 16 december Nederland in het kader van het internationaal bezoekersprogramma van Premisela en het Prins Claus Fonds.

Emory Douglas (USA, 1943) was de belangrijkste grafisch ontwerper voor de Amerikaanse Black Panther Party. Douglas was verantwoordelijk voor de vormgeving van de Black Panther krant en maakte in de jaren zestig en zeventig vele illustraties, posters, cartoons, kaarten en sculpturen in zijn iconografische en herkenbare stijl.

Showroom MAMA nodigde in 2010 Emory Douglas uit voor het project *I Can Feel the Pulse*. In een masterclass werkte Douglas een week intensief samen met een groep talentvolle ontwerpers en kunstenaars.

Op vrijdag 16 december bezocht Douglas Rotterdam. Showroom MAMA en RAAF organiseerden hiervoor een informele Meet & Greet.

Met dank aan Premisela, Prins Claus Fonds, RAAF.

Raamproject X - YO MAMA 2.0

24 december 2011 - 11 januari 2012

Deelnemende kunstenaars/Rookies: André-Olivier Martin ('86, Willemstad, AN), Iryna Berezhko ('79, Izmayil, UA), Jacky Hijstek ('87, Zwijndrecht), Jaleel-roy Lindsey ('83, Paramaribo, SR), Jules Calis ('85, Nijmegen), Kirsten Peerdeman ('91, Alkmaar), Wai Seu Chan ('85, Oostburg)

Projectleider: Emma van Wolferen

Begeleidende Rookie: Jaleel-Roy Lindsey ('83, Paramaribo, SR)

Thema: Talentontwikkeling

Aantal deelnemers: 8

Zeven vierdejaars WDKA studenten autonoom lichtten met een grote collage een tipje van de sluier op van de tentoonstelling: *Lizzie Fitch/Ryan Trecartin in samenwerking met Rhett Larue*. Het centrale thema in het werk van Trecartin en Fitch is de hedendaagse consumptiemaatschappij die zij op absurdistische wijze weergeven. Dit is onder andere te zien in zeer drukke en chaotische films, waarin naast vele acteurs

ook zichzelf regelmatig voorkomen.

De studenten richtten elk een blik op een bizar karakter, net zoals Trecartin en Fitch de camera richten op vele dwaze personages. Met deze karakters als uitgangspunt werden de ramen van de Showroom getransformeerd tot woonplaats van een abnormaal gezin. Het resultaat: een spannend en bombastisch totaalkunstwerk.

De begeleidende Rookie voor Raamproject X is Jaleel-Roy Lindsey. Naast het creëren van eigen werk, lag er bij hem de taak om zeven verschillende werken, stijlen en technieken samen te voegen.

TALENTONTWIKKELING

Leren door te doen

MAMA is een van de weinige instellingen (in Nederland) op het gebied van professionele beeldende kunst die jongeren vanaf 15-16 jaar binnen de organisatie ruimte geeft om te leren en oefenen in de praktijk. Dit beleid is geformaliseerd in de speciale leer-werk en talentontwikkelingstrajecten MAMA Rookies en (voor Rookies met professionele ambities voor inhoudelijke en zakelijke functies in de culturele sector) Rookies MA.

Met haar keuze voor talent en talentontwikkeling neemt MAMA verantwoordelijkheid voor de culturele humuslaag. Het maakt ons aanbod complementair aan dat van andere (kunst)instellingen. MAMA neemt een positie in tussen het onderwijs en de gevestigde kunstwereld. Wij leggen verbindingen tussen talent en publiek en investeren in talent door nieuwe producties mogelijk te maken. Talent wordt zichtbaar en verwerft een sterkere positie in het culturele veld, voor en achter de schermen.

De Rookies vertegenwoordigen de kern van het gehele Rookies Traject en bestaat uit een pool van zo'n gemiddeld 40 jongeren tussen de 18 en 25 jaar die leren en werken bij MAMA. Het Rookies Traject is bestemd voor jongeren die geïnteresseerd zijn in kunst en cultuur, die gelijkgestemden willen leren kennen en die affiniteit hebben met MAMA en haar programma. De jongeren bij MAMA hebben (nog) geen professioneel curriculum opgebouwd. De Rookies zijn divers in onderwijs-niveau, achtergrond, kennis en talent: van VO leerlingen, MBO en HBO studenten tot aan academische Masterstudenten.

Rookies hebben een klankbordfunctie binnen de organisatie, zijn een dagelijks aanspreekpunt voor het publiek, bouwen tentoonstellingen op, doen onderzoek, documenteren de activiteiten en ontwikkelen educatieve projecten. Rookies zijn inhoudelijk betrokken bij MAMA's programmering en bij de invulling van het Rookies programma zelf.

Co-creatie stond in 2011 centraal bij het Rookies Traject. De mogelijkheden voor de Rookies om in co-creatie met een

projectleider of in samenwerking met een kunstenaar aan een tentoonstelling of project te werken zijn dit jaar uitgebreid. Eigen Rookieprojecten zijn er ook: de Raamprojecten, (nieuw) De Salon op het Grafisch Lyceum en vanaf najaar 2011 De Derde Dinsdag, een liveshow in samenwerking met instellingen op de Rotterdamse culturele as waarvoor MAMA's bijdrage grotendeels door Rookies wordt ingevuld.

Om in kaart te brengen wat de effecten van de talentontwikkelingstrajecten van MAMA zijn op de carrières en perspectieven van de Rookies/vrijwilligers is in 2011 een onderzoek onder huidige Rookies en oud-betrokkenen uitgevoerd door Veldwerk – film, educatie en beleid.

Met dit onderzoek proberen we de doorstroming van de deelnemers van de talentontwikkelingstrajecten zichtbaar te maken en het effect van de talentontwikkelingstrajecten van MAMA te meten. (Het volledige onderzoek is op te vragen bij MAMA.)

Uit het Veldwerk onderzoek:
"Gemiddeld zijn Rookies 22 jaar. Maar liefst 70% van de Rookies is op het moment van aanmelding bij MAMA studierend of schoolgaand: 50% volgt een hbo- of universitaire opleiding, 10% een mbo-opleiding en 10% gaat naar het voortgezet onderwijs. Iets meer dan 10% van de respondenten is op het moment van aanmelding bij MAMA werkzaam en bijna 17% van de respondenten had ten tijde van aanmelding bij MAMA *geen* werk en volgde *geen* opleiding.

Het overgrote deel van de Rookies en vrijwilligers, 78%, is reeds op de een of andere manier actief in de kunst en cultuursector als ze zich bij MAMA aanmelden, meestal door een culturele studie. Maar ook is een aanzienlijk deel, 22%, nog niet beroeps- of studiematig met kunst en cultuur bezig en is MAMA een eerste stap op dat gebied.

Het is niet mogelijk aan de hand van de onderzoeken de relatie tussen de ontwikkelingstrajecten van MAMA en de doorstroming van de jongeren naar werk of studie te *bewijzen*. Wel is het sterk aannemelijk: meer dan de helft van de groep (ex)Rookies ziet zelf een direct verband tussen hun betrokkenheid bij MAMA en hun eigen doorstroming naar een nieuwe studie of baan. Hierbij worden de factoren praktijkervaring, inhoudelijke kennis, zelfvertrouwen en bewustzijn van het eigen kunnen genoemd. Ook speelt kennis van de werking van de kunstwereld, het opgebouwde curriculum vitae en het netwerk bij MAMA volgens respondenten een rol in de doorstroming naar studie of werk."

"MAMA is de eerste die vraagt waarom ik iets doe, ook als het wel goed gaat. Ze zetten me aan het denken: waarom vind ik dingen leuk of juist stom? Ik leer er mijn mening te onderbouwen."

– Emine Yalçinkaya (1992), Rookie, beginnend fotograaf¹

"Als er één groep jonge Rotterdammers actief is op het gebied van kunst en cultuur in Rotterdam, dan zijn het wel de Rookies van Showroom MAMA. Hier krijg je als jongere echt een kans. We worden overal bij betrokken en leren onwijs veel. Het is een goede opstap voor de beroepspraktijk."

– Debat RDAM ELIXER, 16 november 2011

Het aantal Rookies is in 2011 uitgebreid van 35 in 2010 tot zo'n 40 gemiddeld in 2011. Daarnaast is er een pool van zo'n 10 vrijwilligers die uitsluitend in de opbouw assisteren. De groei in het aantal Rookies heeft te maken met een stabiel netwerk in het onderwijs en het feit dat MAMA in staat is Rookies voor langere duur te binden aan de organisatie. MAMA plukt meer en meer de vruchten van een enthousiast team dat zich graag inzet voor de organisatie, en Rookies worden steeds meer actief betrokken bij het programma.

De variatie in opleidingen en niveaus van het Rookie team en stagiairs komt de organisatie ten goede. MAMA werft daarom actief nieuwe Rookies op verschillende typen onderwijs. In 2011 werkte MAMA hiervoor samen met het Grafisch Lyceum Rotterdam,

AKV St. Joost, Universiteit Utrecht, Reinwardt Academie Amsterdam, Hogeschool Rotterdam (verschillende opleidingen, waaronder de Willem de Kooning Academie en Cultureel Maatschappelijke Vorming), KABK Den Haag, en de Hogeschool Leiden. Daarnaast werden in 2011 ook internationale uitwisselingsstudenten in het Rookies team opgenomen van de opleidingen Architecture Studies/ Carnegie Mellon University, Pittsburgh en Rice University, Houston Texas.

De doelstellingen van het Rookies talentontwikkelingstraject waren in 2011:

- Verdieping bereiken in de culturele interesse die jongeren reeds hebben.
- Het aanbieden van een platform waar jongeren een visie op hedendaagse kunst kunnen ontwikkelen.
- Het bieden van leer- en ontwikkelingsmogelijkheden in het culturele werkveld, waaronder de tentoonstellingspraktijk, evenementen en projecten.
- Bouwen aan een (toekomstig) professioneel kader dat voor MAMA (en andere organisaties) van meerwaarde is.
- Het aanbieden van een cultureel netwerk voor Rookies.
- Het verbreden van het netwerk van MAMA door middel van ambassadeurschap.
- Het ontvangen van input en feedback vanuit de eigen primaire doelgroep.
- Het creëren van een breder draagvlak voor MAMA's projecten.
- Het slaan van een brug tussen studie en beroepspraktijk.

Rookies MA

Rookies MA is een verdiepend traject dat aan een selecte groep Rookies de kans biedt om een eigen project, tentoonstelling, publicatie enzovoort samen te stellen en uit te voeren. Door combinatie van intensieve begeleiding vanuit de staf en door workshops van externe professionals biedt Rookies MA de perfecte situatie voor Rookies om de praktijk van een presentatie-instelling te ervaren. Rookies MA vindt om het jaar plaats. De lichting 2010-2011 resulteerde in de tentoonstelling *You All Fell For My Act* en het performatieve rariteitenkabinet tijdens De Wereld van Witte de With, Wes en *MAMA's Quartet of Queer Experiences*.

¹ Bron: Onderzoek 'Doorstroming Rookies' (november 2011) door Veldwerk – Film + Educatie + Beleid

Rookies MA lichting 2010 - 2011 waren: Benjamin Li (1985), Jesse van Oosten (1986), Kyra de Boer (1988), Naomi Oosterman (1989) en Thomas Molenaar (1984). Zij stelden de tentoonstelling *You All Fell For My Act* samen. Naast de tentoonstelling *You All Fell For My Act* presenteerden de Rookies MA in samenwerking met Wes Westenburger (NL, 1981) *Wes en MAMA's Quartet of Queer Experiences*. Dit project was onderdeel van Wereld van Witte de With, internationaal kunstfestival van 9 t/m 11 september 2011.

(Publieks)Educatie

MAMA is heel populair bij het voortgezet onderwijs, maar heeft maar beperkt capaciteit voor groepen vanwege het minimale aantal m2 van de showroom. Voor hands on educatieve projecten is kleinschaligheid en maatwerk de oplossing, naast het samenwerken met collega's met meer ruimte. MAMA heeft in 2011 haar educatieve activiteiten meer een eigen gezicht gegeven door het educatieprogramma te laten ontwikkelen en uitvoeren op peer-led basis door de Rookies.

Daarnaast bood MAMA ook in 2011 in haar randprogrammering diverse workshops, "artists talks", en andere discursieve aanvullingen op het programma voor het algemene publiek.

Stages

Het werken met stagiairs is een structureel onderdeel in de organisatie. Stagiairs van diverse opleidingen worden naast de Rookies ingezet als technisch assistent, event manager, assistent communicatie en educatie. Stagiairs krijgen een volwaardige plek bij MAMA, en MAMA kan hun vaak specifieke kennis goed gebruiken.

Over het algemeen betrekken wij onze stagiairs van MBO en HBO opleidingen. In 2011 zijn de opleidingen waarmee we samenwerken uitgebreid en hebben wij ook diverse onderzoeksstages aangeboden. MAMA wil met onderzoeksstages vooral kritische reflectie inbrengen, welke aanleiding kan vormen om de organisatie op sommige gebieden nog meer aan te scherpen.

Stagiairs 2011

Amanda Wams – Cultureel Maatschappelijke Vorming, Hogeschool Rotterdam
Susan Callaars – Universiteit Utrecht, Kunstgeschiedenis
Jesse van Oosten – Universiteit Leiden, Kunstgeschiedenis

Rishi Badal – Reinwardt Academie, Cultureel Erfgoed
Berber Schröder – Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Docent Beeldende Kunst en Vormgeving
Emma van Wolferen – Universiteit Utrecht, Kunstgeschiedenis
Jelmer Rijdsdijk, MBO Grafisch Lyceum Rotterdam

Rookies en stafleden woonden onder meer een educatieworkshop bij door Annie Bicknell (curator of education) en Effie Coe (artist) vanuit Tate Modern London. MAMA bezocht twee symposia door Mediamatic over alternatieve verdienmodellen en crowdsourcing.

Rookies werden uitgenodigd en brachten samen met MAMA staf werkbezoeken aan FOAM Amsterdam, Harlan Levey in Brussel, Blikopeners (de jongeren van het Stedelijk Museum Amsterdam) en het van Abbe Museum in Eindhoven. Daarnaast volgden zij verschillende trainingen/workshops:

- 5 x introducties door (gast)curator/kunstenaars bij tentoonstellingen
- 1 x gastles (begeleiding Raamproject: Ewoud van Rijn KABK
- 2x workshop techniek door projectleider technische productie Ivo Sieben, Franck Poulain en Alexander Geijzendorffer
- 1 theaterworkshop/teambonding door Marlou Stolk (RO Theater)
- 4 educatiewerkshops door Effie Coe, Belinda Hak, Astrid Rass en Esther Jonkman
- 1 workshop door Aram Bartholl
- 6 masterclasses Rookies MA door Willemin van Drunen, Florian Waldvogel, Harlan Levey, Zoe Gray, Geert Mul en Mike van Gaasbeek.

COMMUNICATIE

Goede communicatie is de sleutel tot het bereiken van het publiek en speelt een grote rol in de zichtbaarheid van de instelling. MAMA heeft in 2011 Esther Muñoz Grootveld en Elsbeth Grievink de opdracht gegeven ons communicatiebeleid door te lichten en voorstellen tot verbetering te doen. Het doel was het stroomlijnen van de communicatiemix, ten einde meer bezoekers te genereren en de naamsbekendheid van MAMA en haar zichtbaarheid te vergroten. In juli 2011 presenteerden zij hun visiestuk en een bijbehorende communicatietoolkit. Het strategische plan en de toolkit zorgden ervoor dat we onze communicatie naar buiten toe konden aanscherpen en – binnen onze (on)mogelijkheden – optimaliseren, ook op langere termijn.

De aanbevelingen en de toolkit hebben hun vruchten afgeworpen. Maar er is nog steeds te winnen. MAMA heeft een trouw publiek, maar moet scherp blijven om te midden van vele hotspots het jonge publiek blijvend te betrekken bij haar programma. MAMA wil ook een ruimer scala aan publieksgroepen bereiken. Een ander aandachtspunt blijft de aandacht voor MAMA van de professionele pers en media.

MAMA heeft een open en sterk imago bij met name jonge mensen, en een speelse manier van communiceren die goed werkt (veel via via, emailingen, facebook, stickers en intensief flyereren naast de meer conventionele middelen als het persbericht en de uitnodigingskaart). De gewenste extra uren voor communicatie zijn in 2011 deels geëffectueerd, met name rond de ontwikkeling van de nieuwe website. In 2011 werden social media toepassingen steeds belangrijker.

Quote uit het visiestuk

'Er heerst een gevoel van enthousiasme en loyaliteit voor MAMA. De verbinding en collectiviteit waar MAMA over spreekt in haar laatste beleidsplan lijken werkelijk te worden bereikt, door jongeren actief te betrekken, hen een podium en plek voor ontwikkeling te bieden en hen serieus te nemen. Dit onderscheidt MAMA van andere instellingen die zich profileren met talentontwikkeling. De doelgroep wordt actief betrokken, er is draagvlak en daarom is MAMA geloofwaardig als platform.'

Uit het strategisch visiestuk kwam met name één aanbeveling pregnant naar voren. Juist nu in een krimpende cultuursector is het belang van een ankerpunt en platform voor de jongere doelgroepen groter en kan de waardering hiervoor groeien. MAMA dient zich duidelijker te positioneren, niet alleen als tentoonstellingsruimte, maar (juist) als relevant platform en waardevolle leer- en werkplek. Er dient getoond te worden wat er achter de schermen gebeurt, om de waarde van de output (de programmering) verder te ondersteunen. Zo kan MAMA haar belang binnen de cultuursector van Rotterdam en Nederland duidelijker maken, en zich onderscheiden van collega-instellingen. Juist MAMA heeft de handvatten om te tonen dat kunsteducatie serieuze output kan hebben, die jongeren richting geeft in hun carrière, waarbij de sterke programmering de jongeren bindt zonder hen te onderschatten. Ook in haar communicatie is het belangrijk dat MAMA zich niet alleen als projectinstelling presenteert, maar ook als procesinstelling, die het eindresultaat én het voortraject zichtbaar maakt.

Pers en publiciteit

Tijden veranderen, doelgroepen veranderen en media veranderen. In de afgelopen jaren heeft MAMA zich op een redelijk conventionele manier geprofileerd richting publiek en de media. Voor 2011 werden voorzichtig een aantal veranderingen doorgevoerd. Het contact met de professioneel schrijvende pers en andere media werd geïntensiveerd door middel van het aanhalen en opbouwen van persoonlijke contacten door de directeur en projectleiders. MAMA heeft in 2011 veel aandacht geschonken aan en geïnvesteerd in gedeelde communicatie met collega-instellingen.

Een belangrijk middel om de zichtbaarheid van MAMA te vergroten is de website en social media.

Einde 2011 werd de langverwachte nieuwe website gelanceerd. In deze website worden web 2.0 functionaliteiten (sociale media, gedeelde redactie) beter benut, en het onderhoud is vele malen gebruiksvriendelijker. We hebben in 2010 al gemerkt hoe snel een aanhang kan groeien op een platform als facebook. In 2011 is het

gebruik van social media door MAMA sterk ingezet als communicatiemiddel.

Communicatiemiddelen

MAMA maakte in 2011 gebruik van diverse communicatie-uitingen om een optimaal publieksbereik te krijgen. De reguliere communicatiemiddelen van MAMA wordt ingezet om een groter persbereik en publieksbereik te genereren.

Onder reguliere communicatie middelen vallen de website, emailingen (1900 adressen), persberichten (456 adressen), flyers en twitter/facebook. Bij elke tentoonstelling en project wordt een flyer in een oplage van 4000 geproduceerd. Deze wordt verspreid op openbare plekken in Rotterdam en een deel van de flyers wordt verstuurd naar particulieren en pers (1321 adressen).

Net als vorig jaar hebben we in 2011 ook gebruik gemaakt van alternatieve communicatiemiddelen. Naast de flyer hebben we bij *The Adventures of the Great Abnerio en You all Fell For my Act* stickers gedrukt. De vraag naar stickers is groot en het is een ideaal verspreidingssysteem, omdat het overal wordt geplakt. Bij *The Adventures of the Great Aberio* hebben we ook gebruik van een gadget; de opplaksnor. Deze snor werd verstuurd bij de flyers en uitgedeeld in de showroom. Iedereen die een snor in zijn bezit had, mocht op de foto. Deze foto's hebben we verzameld en waren tijdens de tentoonstelling ook te zien. De snor lokte veel reacties uit en werd zeer gewaardeerd.

Dit jaar hebben we ook enkele advertenties geplaatst om de tentoonstellingen nog meer aan het licht te brengen. Zo hebben we meerdere malen geadverteerd op de online kunstblog www.trendbeheer.com, een advertentie geplaatst in de Daily Tiger (IFFR) en een advertentie geplaatst in de VICE voor de *MAMA presents Eastpak Happy New Year Party*. We hebben geëxperimenteerd met een facebook advertentie rond *Land Art For a New Generation*.

Website/social media

Eind 2011 is de nieuwe website in de lucht gegaan. Deze website is gemaakt door jonge, talentvolle interactiedesigners Jasper van Loenen en Erik de Graaff, m.m.v. Marijke Goeting.

De oude website van MAMA had diverse beperkingen op het gebied van onderhoud en

web. 2.0 toepassingen. De nieuwe website is dan ook ontworpen voor integratie met sociale media en delen. Het doel van de nieuwe website was om een plek te creëren waar zowel de MAMA staf als de Rookies aan kunnen bijdragen.

In totaal is de website (oud en nieuw) 72.458 keer bezocht (unieke bezoeken). Het aantal unieke bezoekers is 45.341. Hierbij is het aantal bezoeken ten opzichte van 2010 gedaald, maar wij zien tegelijkertijd een sterke stijging van het gebruik van de social media van MAMA. De nieuwe website is in november online gegaan en het effect hiervan is pas later in 2012 te meten. De cijfers over januari en februari 2012 laten echter een voorzichtige stijging zien.

In 2011 heeft MAMA sterk ingezet in het gebruik van social media. Het aantal facebook fans en twitter volgers verdubbelde naar – afgerond – 2000 en 1000, eind december 2011. We zorgen voor veel interactie op onze facebook page en twitter account door de fans structureel op de hoogte te houden van al onze activiteiten. Zo'n 3/4 van onze facebook fans komen uit Nederland en op de tweede en derde plek staat Duitsland en België. De grootste groep facebookfans valt in de leeftijdscategorie 25 tot 34 jaar, gemiddeld iets ouder dan de bezoeker aan de showroom.

Een greep uit de tweets van 2011:
[010Janine](#) “@arnobonte: GroenLinks Rotterdam deelt complimenttaarten uit - <http://rotterdam.groenli...> @showroomMAMA check dit!
[IN10](#) @hadeja heb je al een snor gehaald bij @showroommama? stuur ons een foto en maak kans op leuke prijs! #vanhotnaarher beesjebinda vanavond workshop @ShowroomMAMA samen met @Feeminee. Over peer education & cocreatie, met JET boek als voorbeeld & een diy-opdracht [arambartholl](#) btw, i am currently in an onlineresidency at <http://onlineresidency.c...> :) (cc @showroommama)
[appracadabra](#) #FF @showroomMAMA for a) checking us out on Twitter and b) for making Rotterdam a nicer place to live! #greatart #wittedewithstraat #010 ^D
[followfriday200](#) @showroommama was #273 last week in the Dutch FollowFriday Ranking <http://www.followfriday...>
[010Janine](#) Poolijs in de uitverkoop @ShowroomMAMA! (foto door zoon, zwaar

onder de indruk). <http://t.co/sRkZQbq>
[rdamsuitburo](#) Nieuw in Showroom MAMA:
Land Art For A New Generation over hoe
gebeurtenissen digitaal de wereld in worden
gebracht <http://bit.ly/m40hHQ>
[arambarthol](#) There ll be plenty drops in
rotterdam today :) <http://yfrog.com/klv7mtrj>
deaddrops workshop @[showroommama](#)
@_v2
[festivalwww](#) Wes Westenburger en
@[ShowroomMAMA](#) zijn druk bezig met de
voorbereidingen van hun Quartet of Queer
Experiences voor Wereld vd Witte de With

SAMENVATTING PERSBEREIK

MAMA heeft in 2011 veel persaandacht gegenereerd. De nieuwe communicatietoolkit heeft daar zeker aan bijgedragen. Bij elke tentoonstelling genereerde MAMA in 2011 redactionele aandacht van o.a. R'uit magazine, het AD, de Volkskrant, Vrij Nederland en Glamcult. In 2011 is er met name veelvuldig over MAMA geschreven door METRO en NRC (NRC Next). Bladen als Vice, Glamcult en Blend sluiten vaak aan bij MAMA's interesse en doelgroep en plaatsen onze tentoonstellingen bijvoorbeeld op haar leaderboard banners (3000 views per dag) en kondigt tentoonstellingen aan onder het kopje 'Vice recommends'.

Net als vorig jaar is er met name veel online aandacht voor MAMA. Naast de kunstwebsites en blogs en online cultuuragenda's als trendbeheer, cultuurnet, galleries.nl, kunstaspekte.de, artifacts.net, re-title.com, e-artnow.org, weownrotterdam.nl, e.d. merken we een groeiende aandacht van (inter)nationale blogs als smileinyourface.com, nownewenemies.net, e-flux.com, modart.com, huhmagazin.co.uk, focus.knack.be en artapartofculture.net.

Highlights 2011:

Website www.kunstbeeld.nl 09-02-11
The Adventures of The Great Abnerio
Critic's picks

Metro 07-03-11
The Adventures of the Great Abnerio
'Struinen met een snor', Rotterdamse Museumnacht, uitgelicht: Showroom MAMA

NRC Handelsblad 28-01-11
The Adventures of the Great Abnerio
'Deze circushow is gul', Interview met Abner Preis

Website www.trendbeheer.com 23-01-11
The Adventures of the Great Abnerio
'The Great Abnerio doet MAMA'
beeldverslag opening

Website www.modart.com 21-01-11
The Adventures of the Great Abnerio
Artikel 'Abner Preis is saving the world in this humble way and he goes to great pains to do it.'

NL10 30-03-11 – 12-04-11

Sweatboxing
Agenda item – uitgelicht

NRC Handelsblad 05-05-11
Sweatboxing
Recensie, 'Knoppen als tepels' door Marion van Eeuwen

Blog www.deondergrond.nl 03-04-11
Sweatboxing
Beeldverslag, 'Sweatboxing in Showroom MAMA'

Metro 26-05-11
Sweatboxing
Agenda item, Laatste kans 'Sweatboxing'

Website www.mediamatic.net 1-04-11
Sweatboxing
Artikel, Sweatboxing Internationale groepstentoonstelling

Website www.trendbeheer.com
Sweatboxing
Artikel, 'Een mooie, diverse haast dubbelgevouwen tentoonstelling in het 'kleine' MAMA.'

De Weekkrant, 08-06-11
Land Art For A New Generation
Artikel, 'Poolijs in de Witte de Withstraat'

Het Algemeen Dagblad, 18-06-11
Land Art For A New Generation
Artikel, 'Wat 'n grote langspeelplaat'

NRC Handelsblad 08-09-11
You All Fell For My Act
Recensie, 'De macht van de lens'

NRC Next 09-09-11
You All Fell For My Act
Recensie, 'Oppimpen met Charlie Sheen en Ai Wei Wei'

Kunstbeeld
You All Fell For My Act
Recensie, 'You All Fell For My Act'

Metro
You All Fell For My Act
Artikel, 'Een podium voor iedereen die maar wil'

Blog, www.nonewenemies.net 26-08-11
You All Fell for My Act
Artikel, 'You All Fell For My Act'

Website www.artapartofculture.net 26-08-11
You All Fell for My Act
Artikel, 'You All Fell for My Act, at Showroom MAMA, Rotterdam'

Website: www.lost-painters.nl 29-08-11
You All Fell For My Act
Artikel/beeldverslag, 'MAMA; You All Fell For My Act – Ai Weiwei, Evan Baden, Jaimie Warren, Kalup Linzy, Kim Nuijen, Mark Callahan, Renée van Trier'

Website www.sandrasnitsin.nl 08-09-11
You All Fell For My Act
Recensie, 'de macht van de lens'

Website www.e-artnow.org 22-08-11
You All fell For My Act
Informatietekst, 'You all fell for my act at Showroom MAMA, Rotterdam'

Blog, www.misterthree.com, 07-09-11
MAMA Presents Easptak Happy New Year Party
Aankondiging, Happy New Year

NL10
The Social Life of Things
Agenda item – uitgelicht

Website, www.ahappyfamily.nl
The Social Life of Things
Info tekst, 'Brad Troemel, Internet Artist in MAMA'

Blog, www.smileinyourface.com
Souvenir
Informatie tekst, 'Souvenir Memories of a Journey never made'

Website www.tipspot.nl
The Social Life of Things
Informatietekst, 'The Social Life of Things'

Website www.frieze.com
Sweatboxing II
Listings in February, 'Sweatboxing II, Leto'

Website www.gallerystor.pl
Sweatboxing II
Artikel/aankondiging, 'Sweatboxing II'

Website www.metropolism.nl 03-07-11

Algemeen
Bedreigde kunstinstelling 3: Showroom MAMA. In gesprek met directeur Ariadne Urlus

Website www.guardian.co.uk 26-01-11
Algemeen
Artikel, 'Ten arty things to do in Rotterdam'

Website www.echo.nl 04-03-11
Algemeen
Artikel, 'Groen Links deel taarten uit, o.a. bij Showroom MAMA'

PRESTATIERASTER 2011

In het prestatieraster zijn eveneens opgenomen de prestaties waarop OCW toetst, om de vergelijkbaarheid te vergemakkelijken. * Afrekenbaar door DKC.

Taak	Prestatie	Gerealiseerd 2011	Plan 2011	Gerealiseerd 2010	Vershil 2010-2011
publieksbereik algemeen	totaal aantal bezoeken*	20.150	16.000	19.553	597
	waarvan betalend	319	0	0	319
productie	aantal producties*	17	9	17	0
	aantal coproducties*	6	2	4	2
	aantal publicaties*	2	1	3	-1
presentaties	aantal presentaties*	15	6	14	1
	waarvan in Rotterdam	12	6	14	-2
	aantal uren openstelling*	1.337	1.100	1.305	32
publiekseducatie	aantal producties educatief aanbod	5	2	3	2
	aantal presentaties educatief aanbod	5	2	3	2
	aantal deelnemers educatief aanbod	98	70	181	-83
	bezoeken in schoolverband (OCW)	859	200	702	157
	Aantal scholen	17		20	-3
	lezingen (OCW)	2	1	1	1
talentontwikkeling	aantal producties talentontwikkeling*	9	2	10	-1
	aantal presentaties talentontwikkeling	7	4	9	-2
	aantal uren begeleiding	2.069	1.900	2.506	-437
	aantal deelnemende kunstenaars*	126	43	186	-60
Thema					
Cultuur en School	aantal activiteiten leerlingen VO	1	1	1	0
	aantal leerlingen VO dat in schoolverband aan act meedoet	437	50	91	346
cultuurparticipatie	aantal activiteiten gericht op nieuwe doelgroepen	15	2	9	6
	aantal activiteiten op nieuwe /	13	2	7	6

	ongebruikelijke locaties				
	aantal deelnemers aan bovengenoemde activiteiten	6.472	550	5.894	578
internationalisering	aantal internationale activiteiten in Rotterdam	10	5	10	0
	aantal activiteiten buitenland	1	1	5	-4
	aantal bezoekers activiteiten in buitenland	800	200	onbekend	onbekend
Web en social media	Totaal bezoeken	72.458		101.237	-28.779
	Totaal bezoekers	46.012		62.505	-17.164
	Facebook	1.984		1.094	890
	Twitter	915		286	629

Prestaties

MAMA heeft in 2011 meer gerealiseerd dan volgens de normprestaties 2009-2012 en het jaarplan 2011. Ten opzichte van 2010 heeft MAMA over het algemeen een groter aantal prestaties geleverd dan in 2010, en een groter bereik behaald in deelnemers en publiek, met een enkele uitzondering.

In 2011 zijn in totaal 17 producties gerealiseerd. Zes producties hiervan betreffen tentoonstellingen, vijf in de Showroom, een op locatie in Warschau, Polen. Ten opzichte van de normprestaties betekent dit een intensivering van het programma.

De normprestaties en resultaten worden uitgebreid vergeleken en toegelicht in het Prestatieraster 2011 dat als een aparte bijlage bij het Jaarbericht 2011 verschijnt, en dat op verzoek wordt toegezonden.

PUBLIEKSBEREIK

In 2011 kwamen in totaal 20.150 mensen in aanraking met het programma van MAMA. Dit is meer dan de gestelde norm van 16.000 en de vorig jaar getelde 19.553. De groei in het aantal bezoekers is met name te verklaren door de vele kleinere side events naast en rondom tentoonstellingen, zoals *The Great Abnerio & Friends Tour* en *The Great Abnerio Circus* en onze participatie in events als de Pleinbios en de Popronde. De lezers van de publicaties en de kijkers van de Raamprojecten zijn hierbij buiten beschouwing gelaten. Dit maakt MAMA's totale indirecte publieksbereik nog een stuk groter.

In totaal namen in 2011 859 personen deel aan ons educatief aanbod binnen schoolverband. Hiervan waren 437 leerlingen VO. De deelnemers kwamen van 17 verschillende scholen en opleidingen. Onder educatief aanbod binnen schoolverband vallen rondleidingen in de Showroom en de lezingen die op een onderwijsinstelling, voor studenten, worden georganiseerd. In 2011 deden 98 mensen mee aan het educatieve aanbod buiten schoolverband, wat het totaal educatieve deelnemers binnen en buiten school brengt op 957, meer dan in 2010 (met een totaal van 883). MAMA heeft één speciale activiteit voor leerlingen van het VO gerealiseerd, het cultuurtraject bij *The Social Life of Things* in samenwerking met de SKVR en op locatie WORM. Aan dit project namen twee scholen deel; Torbecke en Calvijn Vreewijk (beide Rotterdam) en in totaal 320 leerlingen VO. Daarnaast vonden een aantal bezoeken en rondleidingen VO plaats, voor 127 leerlingen VO van 6 verschillende scholen.

In totaal zijn er 2.069 uren begeleiding in het kader van de talentontwikkelingstrajecten gestopt. Dit is een daling in vergelijking met 2010 toen 2506 uren aan begeleiding werd geteld. Deze daling in begeleidingsuren is gelegen in het kleinere aantal uren door externe masters. De interne begeleidingsuren zijn gelijk gebleven. Hoewel het aantal externe begeleiders in 2011 groter is dan 2010, is het totaal aantal uren aan externe begeleiding kleiner. De

verklaring is gelegen in het zeer intensieve project Rookies MA, waarvan de meeste externe begeleidingsuren met name in de startfase zitten, in dit geval in de periode september –december 2010 voor de lichting 2010-2011.

In 2011 hebben 126 (aanstaande) kunstenaars en kunstprofessionals deelgenomen aan de verschillende trajecten en projecten talentontwikkeling. In 2010 waren dit er 186. We hebben in vergelijking met vorig jaar één productie talentontwikkeling minder geproduceerd, en tevens waren de producties kleinschaliger van opzet, met minder deelnemers, maar zeker niet minder intens.

Op receptieniveau zijn alle activiteiten van MAMA gericht op – voor de beeldende kunst – 'nieuwe' doelgroep jongeren. Voor activiteiten voor nieuwe doelgroepen hanteren wij het criterium (bijzondere) locaties en/of samenwerkingen met partners die een ander publiek hebben dan MAMA.

Publieksonderzoek

MAMA gebruikt scheurenquêtes om basisinformatie over de bezoekers te krijgen, en om de mening van de bezoekers te peilen. In 2011 zijn 418 enquêtes ingevuld, de steekproef is niet representatief, maar geeft een indicatie. Op de scheurenquête staan een beperkt aantal vragen, te weten naar geslacht, leeftijd (in een aantal categorieën), woongebied, hoe men MAMA heeft gevonden, of men al vaker is geweest, en tot slot, hoe men de tentoonstelling waardeert.

Van de 418 ingevulde scheurenquêtes werd 32,5% ingevuld door mannen, en 67,5% door vrouwen. Ook bij vragen aan de hosts blijkt dat er meer vrouwen de showroom bezoeken dan mannen. De grootste leeftijdscategorie bezoekers was in 2011 tussen de 16-30 jaar oud, namelijk 63,3%. Dit is exact gelijk aan 2010. In 2009 was het 55%. Dit betekent dat MAMA inderdaad een jonge doelgroep heeft. Ook schattingen van de hosts in de showroom met betrekking tot de leeftijden

van onze bezoekers ondersteunen het beeld van een jong publiek.

Volgens de scheurenquêtes kwamen de meeste bezoekers aan de showroom uit de Randstad en als tweede categorie Nederland, meer dan in voorgaande jaren, toen de meeste bezoekers uit Rotterdam kwamen. Alhoewel het een voorzichtige verschuiving is, is het wel een duidelijk doorzettende trend over de jaren heen, waarbij MAMA's publiek minder dominant lokaal wordt, en meer nationaal.

De waardering voor het aanbod van MAMA ligt hoog. Mannen en vrouwen waarderen in 2011 de tentoonstellingen vrijwel gelijk. De gemiddelde waardering van 2011 is een 7,6, exact gelijk als in 2010. De hoogst scorende tentoonstellingen 2011 waren *The Adventures of the Great Abnerio* met een 8 en *Sweatboxing* met een 7,8. Het laagst scoorde Brad Troemels *Social Life of Things*, met een 6,7, de meest conceptuele tentoonstelling uit het programma 2011.

Op de vraag hoe het publiek kennis nam van MAMA's aanbod, antwoordde het grootste deel van de bezoekers 'van horen zeggen' en 'langslopen'. Vrouwen laten zich met name informeren via de website, flyers of (e)mailings. Ten opzichte van eerdere jaren is een kleine verschuiving zichtbaar in de manier waarop mensen geïnformeerd worden over ons aanbod: de categorieën 'van horen zeggen' en 'langslopen' worden kleiner, en de categorieën communicatiemiddelen, website, flyers, mailings, worden groter.

ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

MAMA blijft een organisatie in ontwikkeling. We initiëren veel en werken veel samen, met de Rookies, gastcuratoren uit verschillende kennisgebieden, creatieve ondernemers en bevriende collega-instellingen. De speerpunten in MAMA's bedrijfsvoering waren in 2011 hoge artistieke kwaliteit, beheersing van bedrijfsprocessen en ondernemerschap. Binnen de organisatie zelf zijn speerpunten talentontwikkeling en doorstroming van jong talent, borging van kennis en vaardigheden, co-initiatie en co-creatie, samenwerken en synergie met kunstenaars en collega-instellingen.

Team

Vanaf maart 2010 is Ariadne Urlus directeur, nadat zij in 2009 reeds als interim de organisatie goed heeft leren kennen. De verbeterde continuïteit met betrekking tot de bedrijfsvoering vanaf 2009 is grotendeels toe te schrijven aan de opname in de Basisinfrastructuur van het Ministerie van OCW. Vanuit een dergelijk gunstige basis werd de afgelopen jaren invulling gegeven aan de rode draden uit het beleidsplan 2009-2012.

MAMA werkt veelal in co-creatie; het programma krijgt gestalte in een samenwerking tussen stafleden, externe kunstenaars en curators, het vrijwilligersteam (de Rookies en Rookies MA).

Advies vindt formeel maar met name informeel plaats vanuit te met mensen uit het brede netwerk, en daarnaast vanuit de artistieke adviescommissie, in 2011 bestaande uit Saskia van Stein, Geert Mul, Gyz la Rivière en Ari Versluis.

Omdat bij MAMA het inhoudelijk programma en talentontwikkeling (voor en achter de schermen) hand in hand gaan is de verdere professionalisering van de organisatie en processen daarin een doorgaand aandachtspunt. Het gaat hierbij met name om de doorontwikkeling en aanscherping van de talentontwikkelingstrajecten, de inbedding van de Rookies en Rookies MA in het team en borging van kennis en ervaring.

Een bezetting van rond de 4 fte is een basis om het aantal gewenste projecten te realiseren en de daarvoor benodigde additionele middelen te werven, maar ook om het intensieve werken met jongeren, het cocreëren, en de intensieve begeleiding (met name ook in tijd) die dit kost te kunnen waarmaken.

Per 1 januari 2012 is de personele bezetting 4,0 ft

Ariadne Urlus Directie (0,8 ft)
Alyssa Mahler Bureau en communicatie (0,4 ft)
Margriet Brouwer Educatie en talentontwikkeling (0,8)
Gerben Willers Curator (0,8 ft)
Tim Braakman Assistent Curator (0,5 ft)
Ivo Sieben Techniek (0,6 ft)
Extern: Terry Yap, Administratie (0,1)

Code Cultural Governance

De Code Cultural Governance is ook in 2011 door het bestuur en directie van MAMA opgevolgd. MAMA volgt het bestuur + directie model en de daarin benoemde principes en best practices. Ook de in de code beschreven directiereglement en bestuursreglement voor dit type organisatie worden toegepast.

Met betrekking tot de best practice-bepalingen betreffende transparantie en verantwoording kan worden toegevoegd, dat MAMA beschikt over een profielschets van het bestuur waarin sprake is van een zo breed mogelijke combinatie van competenties en ervaring, op het gebied van artistieke ontwikkelingen, educatie en talentontwikkeling, communicatie, ondernemerschap en financieel/bestuurlijke ervaring en een overzicht van de relevante – voormalige – (neven)functies van de leden van het bestuur en de directie.

Bestuur Stichting Public Art Squad:

Aad Meijboom (voorzitter)
Angela Riddering (penningmeester)
Carol Hol (secretaris)
Janine Kratzenberg
Ina Klaassen

Christine de Baan (lid) en Geert ter Steeg (penningmeester) zijn in 2011 afgestreden, en vervangen door respectievelijk Ina Klaassen en Angela Riddering per 19-11-2011. Carol Hol heeft tijdelijk de functie van penningmeester vervuld, tot het aantreden van Angela Riddering.

HUISVESTING

MAMA is een laagdrempelige en toegankelijke instelling, met voor een culturele instelling ongekend divers en jong publiek. De ligging van de showroom, direct aan de straat op de culturele as, met vierentwintig strekkende meter ramen, wordt optimaal uitgebuit om de projecten dag en nacht onder de aandacht van het publiek te brengen. De locatie speelt een grote rol in de laagdrempelige aanpak en uitstraling van MAMA en plaatst ons in direct contact met ons publiek.

MAMA is nog steeds content met de samenvoeging (sinds 2008) van de showroom en het kantoor. De showroomruimte beslaat weliswaar slechts 150 m², maar heeft door de grote raampartijen een laagdrempelig karakter en plaatst ons programma in de culturele as van Rotterdam. Het kantoor om de hoek is heel belangrijk voor de korte lijn naar de hosts en het publiek.

In 2011 heeft achter de schermen een intensief onderzoek plaatsgevonden naar mogelijkheden voor MAMA een extra werkruimte te kunnen exploiteren, al dan niet in combinatie met haar kantoorruimte, en mogelijk ook haar presentatieruimte. Wij hebben hiervoor intens onderhandeld met Vestia en SKAR, en vele mogelijkheden bezichtigd en besproken, vooralsnog zonder concrete resultaten.

Het onderzoek betrof, mede door Vestia, zowel mogelijkheden op Rotterdam Zuid, als andere wijken in Rotterdam. De behoefte aan m² werd afgewogen tegen de kosten, maar ook aan de zichtbaarheid van MAMA en de bereikbaarheid voor het publiek van een eventuele nieuwe of extra plek. Het onderzoek naar alternatieve ruimten werd ook ingegeven door de wens te onderzoeken of het mogelijk zou zijn een lager kostenniveau voor huisvesting te realiseren voor de toekomst, en of ruimten delen met anderen kansen kan bieden.

De stand van zaken einde 2011 met betrekking tot de huisvestingssituatie maakt dat wij ook in 2012 in gesprek blijven met Vestia en SKAR en anderen, en kansen zullen bespreken. De financiële situatie begin 2012

en de vooruitzichten voor 2013-2016 nopen momenteel tot grote voorzichtigheid, en maken dat wij geen extra kosten zullen maken in 2012 op dit gebied.

Waar mogelijk en gewenst zullen wij in het kader van projecten samenwerken met partnerinstellingen die beschikken over extra ruimten, voor productionele werkzaamheden en educatieprojecten, waaronder, WORM, RAAF en HipHopHuis.

FINANCIËEL RESULTAAT

2011 was voor MAMA productioneel gezien een intens jaar, met een rijk programma van hoge kwaliteit, veel presentaties en projecten, en een groot publieksbereik. Het tekent de dadendrang van het team en de inspirerende kracht van het beleidsplan 2009-2012.

Waar 2010 werd afgesloten met een aanzienlijk positief exploitatiesaldo wordt 2011 afgesloten met een resultaat voor bestemming van afgerond 30.000 negatief. Echter, na bestemming van de reserves en onttrekking aan het OCW fonds, blijft een klein negatief saldo ad. afgerond 4.500 staan, dat wordt onttrokken uit de algemene reserve.

Het exploitatietekort is in 2011 gecalculeerd in de werkbegroting. In 2010 werd succesvolle aanvullende fondsenwerving gematched met een extra OCW-subsidie van 15.698 en heeft Showroom MAMA daarnaast in de uitvoering van haar beleidsplan een relatief goedkoop jaar gehad: geplande projecten stelden financieel minder eisen en een deel van de projecten en kosten werd doorgeschoven naar 2011, zie ook onze jaarverantwoording over 2010.

De systematiek en het ritme van het over meerdere jaren programmeren brengt met zich mee dat niet elk jaar exact even duur is of dezelfde eigen inkomsten en overige bijdragen behelst.

In 2011 is gewerkt aan de ontwikkeling van de website; er is geïnvesteerd in onderzoek, in communicatie, publicaties. De resultaten van de ontwerpwedstrijd *Reclaiming the Street* kunnen in 2011 en 2012 meer zichtbaar worden. Tot slot konden we voorzien in de incidentele meerkosten in het programma voor 2011 (en 2012) binnen het vierjaren ritme.

In 2011 zijn extra bijdragen ontvangen voor uitgevoerde projecten. Voor het project *Reclaiming the Street* is een bedrag ontvangen van € 50.000 van Stichting Doen. Een deel van dit bedrag is bestemd voor het boekjaar 2012. Naast Stichting Doen zijn er

bijdragen ontvangen op projectbasis van het IFFR, het Goethe Instituut, de SKVR, Stichting De Loodsen, Stichting Bevordering van Volkskracht en VF(J) Nederland BV (Eastpak). Verkoop van kunstwerken en andere overige inkomsten was met € 6.440 in lijn met de normbegroting.

Binnen de bestedingspatroon van de stichting zet de trend door die in 2010 ook is gesignaleerd, namelijk dat de kosten menskracht een groter deel uitmaken van de totale kosten dan de materiële kosten. Veel manuren, weinig spullen. Naar verwachting blijft deze tendens ook de komende periode zichtbaar. Dit is terug te zien ook in de activiteitenlasten, waarin een relatief groot deel naar honoraria gaat, en er relatief weinig besteed wordt aan de post materiaal. Per saldo blijft het kostenniveau in totaal in balans.

Ook in 2011 werd gewerkt met externe krachten, zoals gastcuratoren en externe projectmedewerkers, maar ook was er de intensivering van het werken in cocreatie met de Rookies en Rookies MA. Daarnaast geeft MAMA honoraria aan kunstenaars, vaak voor de productie van nieuw werk of voor hun werk als "master" of redactielid.

Over de hele linie is (ook) in 2011 kostenbewust gewerkt door de projectleiders. Er is een goede projectadministratie. Er is een DIY-mentaliteit en werkzaamheden worden (o.a. grafisch ontwerp en tentoonstellingsontwerp, transporten, lichtplannen, redactionele werkzaamheden, onderhoud aan pand) waar mogelijk intern en met behulp van de vrijwilligers uitgevoerd.

Meer financiële details en een uitgebreide toelichting daarop treft u in de Jaarrekening 2011.

		Realisatie 2010		Plan 2011		Realisatie 2011	
saldo baten/-lasten							
BATEN							
A Opbrengsten			12.596		10.000		21.849
Directe opbrengsten							
A1	Publieksinkomsten	12.262		5.000		6.440	
A2	Overige inkomsten	334		5.000		15.409	
Indirecte opbrengsten							
A3							
B Bijdragen			354.128		338.000		339.879
	Cultuurplan OCW	225.128		209.000		210.879	
B1	Act. Mondriaanstichting						
B2	Gemeente Rotterdam	129.000		129.000		129.000	
Overige bijdragen			94.600		60.000		46.600
B3	Overige bijdragen publieke middelen	36.000		30.000		4.110	
B4	Overige bijdragen private middelen	58.600		30.000		42.490	
Som der baten A+B			461.324		408.000		408.328
LASTEN							
C Beheerslasten			116.416		130.000		136.695
C1	Personeel	63.528		69.000		76.740	
C2	Materieel	52.888		61.000		59.955	
D Activiteitenlasten			280.625		278.000		302.666
	Personeel	86.020		138.000		81.501	
	Materieel	194.605		140.000		221.165	
Som der lasten C+D			397.041		408.000		439.361
Rentebaten en -lasten			561				929
Buitengewone lasten							
RESULTAAT			+64.844		0		-30.104

ALGEMENE GEGEVENS

MAMA is een project van Stichting Public Art Squad, Environmental Art for Public Spaces

KVK: 24.27.27.58

Bank ABN AMRO: 419.20.32.30

BTW: NL 806370051.B.01

Postadres:

Postbus 23070

3001 KB Rotterdam

Showroom adres:

Witte de Withstraat 29-31

3012 BL Rotterdam

Open: woensdag – zondag

13.00 - 18.00 uur en op afspraak

MAMA office:

Kromme Elleboog 35

3012 VM Rotterdam

tel 0031 (0) 2332022

fax 0031 (0) 2332034

Emailadressen:

voornaam@showroommama.nl

Organisatie:

Directeur: Ariadne Urlus

Bureau: Alyssa Mahler

Curator: Gerben Willers

Talentontwikkeling: Margriet Brouwer

Assistant curator: Tim Braakman

Techniek: Ivo Sieben

Rookies 2011

Amanda Wams

Angela Willemsen

Anneroos Goosen

Anne Groenewegen

Bizhou Wang

Charlotte Tasma

Christianne van der Weg

Elisavièta Marycheva

Emine Yalcinkaya

Eva Nobbe

Eveline Snoeij

Fadjiwa Faber

Faye Holdert

Femke Blom

Iris Schuttevaer

Janna Haring

Jenny Ni Zhan

Jaleel-Roy Lindsey

Koert Jobse

Lena Ruffli

Lisa Bensel

Lori van Vlerken

Martijn Koole

Martine Poot

Moniek van den Hoorn

Moniek Oerbekke

Rianne Verweij

Rishi Badal

Samboleap Tol

Sandim Mendes

Sanne Helbers

Sanne Verplanke

Stefanie van Diermen

Susanne Ferwerda

Thijs Lansbergen

Vincent Both

Opbouw

Alexander van Geyzendorffer

Anne Bosma

Babis Daoutis

Cyril van Jole

Daniel Bennett

Franck Poulin

Gaston Jongenburger

Gulumgan Tezcan

Hugo Simons

Joost Geertsma

Joris Maalcke

Martijn Koole

Sjoerd Schunselaar

Rookies MA 2010-2011

Jesse van Oosten

Kyra de Boer

Thomas Molenaar

Naomi Oosterman

Benjamin Li

Bestuur Stichting Public Art Squad:

Aad Meijboom (voorzitter)

Angela Riddering (penningmeester)

Carol Hol (secretaris)

Janine Kratzenberg

Ina Klaassen

MAMA's artistieke adviesraad

Geert Mul, Gyz La Rivière, Saskia van Stein

Ari Versluis

DANK

21 Rozendaal
75b
Aad Meijboom
Abner Preis
Ai Weiwei
Adiaren Meulens
Alberto Gori
Aldje van Meer
Alex de Nijs
Aleksandar Hill
Alexander van Geyzen-
dorffer
Aleksandra Waliszewska
Alican Sahinler
Alina Vacari
Alina Parigger
Aline Yntema
Alyssa Mahler
Amanda Wams
Ambassade Warschau
Amira Gad
André-Olivier Martin
Angela Riddering
Angela Willemsen
Angelique Spaninks
Anneroos Goosen
Anne Bosma
Anne Groenewegen
Annie Bicknell
Annie-Mieke Dekker
Annemieke Dunnink
Aram Bartholl
Ari Versluis
Ariadne Urlus
Artie Vierkant
Aruna Vermeulen
Ashley Nijland
Astrid Rass
Astrid van der Velde
A-GAEKE Analog VJ Team
Babis Daoutis
Barbara Honrath
Belinda Hak
Ben Schumacher
Benjamin Li
Benjamin van der Helm
Berber Schröder
Bieke Versloot
Deelgemeente Binnenstad
Boemklatsch
Boris van Berkum
Brad Troemel
Brenda Brouwer

Britt van Eijk
Bizhou Wang
Carol Hol
Catching Media
Chantal Olfers
Charlotte Lagro
Charlotte Tasma
Charlotte Schleiffert
Cherida d'Fonseca
Christine de Baan
Christine König Galerie
Christianne van der Weg
CBK
Chris Bouma
Clarissa Aalberg
Claudia Curio
Clint van der Hartt
Coen van der Steen
Constant Dullaart
Coralie Vogelaar
CSG Calvijn Vreewijk
Cyril van Jole
Daniel Bennett
Daphne van der Ploeg
De Dag van de Dialoog
Dennis de Bel
DJ O'Henn
Dogs of Shame
Domeniek Ruyters
Dienst Kunst en Cultuur
Digital Playground
Dirk Paesmans
Stichting Doen
Dunja Hageman
Duurt & CO Tentverhuur
Dylan Damien
Eastpak
Edwin Carels
Effie Coe
Electronic Arts Intermix
Electrophants
Elger Blitz
Elisaviëta Marycheva
Elisa Marycheva
Elsbeth Grievink
Emma van Wolferen
Emory Douglas
Emi van Heydoorn
Emine Yalcinkaya
Erik de Graaff
Esther Jonkman
Esther ter Horst
Esther Munoz Grootveld
Eva Nobbe

Eve-Marie Kuijstermans
Eveline Snoeij
Evan Baden
Ewoud van Rijn
Fadjiwa Faber
Faye Holdert
Femke Blom
FOAM
Florian Cramer
Florian Franken
Florian Waldvogel
Floris Visser
Franck Poulin
Francine van Blokland
Francis Pronk
Program Art Gallery (War-
schau)
Galerie West
Geert Mul
't Gemaal
Gerben Meinders
Gerben Vrijkorte
Gerben Willers
Ghezal Arian
Goethe Instituut Neder-
land
Guerrero Gallery (Chi-
cago)
Gulumcan Tezcan
Gyz La Rivière
Harlan Levey
Harmen de Hoop
Helene Smit
Henry Vorsselmans
Herman van Wamelen
HipHopHuis
Hugo Simons
Huskmitnavn
IFFR
Ilse van Mook
Ina Klaassen
Iris Schuttevaar
Iryna Berezhko
Ivo Sieben
IXISUS
Jaap Verheul
Jacky Hijstek
Jaimie Warren
Janna Haring
Jaleel-Roy Lindsey
Jaimie Warren
Janine Kratzenberg
Jasmijn Visser
Jasper van Loenen

Jason Coburn	Lonneke van der Palen	Nare Eloyan
Jenny Ni Zhan	Lotte Reimann	Nathanja van Dijk
Jeremy Wood	Lotte van der Ploeg	Nathalie Hartjes
Jeroen Callaars	Lotte Stekelenburg	Nico van der Steen
Jeroen Evereart	Louisa Menke	Nienke van Wijk
Jeroen Jongeleen	De Loodsen	Nina Boas
Jesse van Oosten	Maarten Bel	Nina Limpf
Jessica van Deursen	Mae de Bruin-Prins	Nina Post
Joan Heemskerck	Margriet Brouwer	NP3, Groningen
JODI	Marlou Stolk	O.O.N.A.
Joep Vosseveld	Marianne Toussaint	Ove Lucas
John Stroes	Marie-José Sondeijker	PAK
Joint Hamsterkids	Marie-Louise Calame	Paul van Gennip
Jon Vingiano	Marieke de Rooij	Petra Valdimarsdottir
Joost ten Bruggencate	Marieke Hollander	Pepijn Vermaas
Joost Geertsma	Marieke Wesselink	Peter de Krom
Joost Maaskant	Mario van Buijtene	Peter Putkamer
Jordi Filali	Marion Knubben	Pleinbioscoop Rotterdam
Joris Maalcke	Mariusz Tarkawian	Piktogram
Jos Traa	Marjolijn Masselink	Popunie
Josephine Bosma	Mark Callahan	Post Editions
Joshua Ties	Mark Mulroney	Premsele
Jules Calis	Marta Kolokowska	Prins Claus Fonds
Juliette Bonneviot	Martin van Dijk	RAAF
Juliet Cannegieter	Martine Poot	Radek Szlaga
Kalup Linzy	Martijn van Dijk	Ramon Mosterd
Kari Altmann	Martijn Koole	Ramon Venne
Karin Arink	Martijn Konings	Renee Drake
Kasimir Szekeres	Martijn Verhoeven	Renee van Trier
Kaus Australis	Marilyn Sonneveld	Rene Verouden
Kelin Degeling Mesa	Menno Rossier	Renske Brinkman
Kim Enden	Men of Mega	Rianne Verweij
Kim Nuijen	Merijn van Essen	Rishi Badal
Kirsten Peerdeman	Mesh Print Club	Roderick Kautz
Ko de kok	Mette Sterre	Roland Groenenboom
Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK)	Michal Wolinski	Rosa Wezenberg
Koen Taselaar	Michael Petersen	Rose Riemersma
Koert Jobse	Michel van Dartel	Ro Theater
Kunstverein Hamburg	Michelle Donkersloot	Ron Wassink
Kyra de Boer	Mike van Gaasbeek	Rufus Kain
Lana Mesic	Milan Anais Groot	Ruud Akse
Lastplak	Mirjam van Lierop	Ryan Travis Christian
Lena Rufli	Mirjam Spoolder	Sam Maipauw
Lebel Vlieg	Ministerie van OCW	Samboleap Tol
Lene ter Haar	Mischa van Reenen	Sander Klaassen
Leo Burge	Miss Dory	Sander van Loon
Lieke van pruijssen	Mo Post	Sandra Smets
Liesbeth Slats	Mondriaan Stichting	Sandra W. Nanteza
Lilian Lemmers	Moniek van den Hoorn	Sandim Mendes
Lisa Bensel	Moniek Oerbekke	Sanne Helbers
Lisa Gliederpuppe	Mothership	Sanne Verplanke
Lisa Kleeven	MU, Eindhoven	Sacha Pijnaker
Lisette Riemersma	Museumnacht Rotterdam	Saskia van Stein
Lody Meijer	Myrna van de Water	Schunck*
Lori van Vlerken	Myrthe den Boer	Shirin Mirachor
	Naomi Oosterman	Shitmeister T

Siebe Thissen
Sjaan van der Hoek
Sjoerd Schunselaar
SNS
Stefan Marx
Stefanie van Diermen
Steffen Kraska
Steffi Pisa
Steph Byrne
Stichting Doen
Stichting Kunst
Accommodaties
Rotterdam (SKAR)
Stichting Kunst in Open-
bare Ruimte (SKOR)
Stijn Huijts
Susan Callaars
Suzanne Alblas
Susanne Ferwerda
Taco Pennings
Tala Madani
Tamara Lodder
Tara Lewis
Terry Yap
Teun Castelein
Teun Hocks
Thijs Lansbergen
Tiina Nissinen
Tijs Bakker
Tom Goossen
Thomas Molenaar
Thorbecke Prinsenlaan
Toine Cloet
Tim Braakman
Tim Voss
Tine van de Weyer
Tinu Oyekan
Veerle Kluijfhout
Veldwerk
Vestia
VSB
Volkskracht
Vincent Both
V1 Gallery (Kopenhagen)
V2_
Wai Seu Chan
Wang Fayer
Willem de Kooning
Academie (WDKA)
Wes Westenburger
Willemijn van Drunen
Wim Kleijbeuker
Witte de With

Wooden Saints
WORM
W139
Your Space
Zoe Gray
Zwaan Ipema